

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

YAZARLIK VE YAZMA BECERİLERİ DERSİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA (Malatya İli Örneği)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zübeyde KOÇAK

Malatya-2013

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

YAZARLIK VE YAZMA BECERİLERİ DERSİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA (Malatya İli Örneği)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zübeyde KOÇAK

Danışman: Doç. Dr. Nesrin Sis

Malatya-2013

T.C.
İnönü Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı
Türkçe Öğretmenliği Bilim Dalı

Zübeyde KOÇAK tarafından hazırlanan "Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Üzerine Bir Araştırma" (Malatya İli Örneği) başlıklı bu çalışma 08.07.13 tarihinde yapılan sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: Doç. Dr. Mehmet Akif Çeçen

Üye (Tez Danışmanı): Doç. Dr. Nesrin Sis

Üye: Yrd. Doç.Dr. İlhan Erdem

ONAY

...../...../2013

Enstitü Müdürü

Prof.Dr. Celal Çakan

ONUR SÖZÜ

Doç. Dr. Nesrin Sis'in danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım **Yazarlık ve Yazma Becerileri Üzerine Bir Araştırma** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Zübeyde KOÇAK

ÖN SÖZ

“Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Üzerine Bir Araştırma” adlı bu çalışmada yeni eğitim sistemiyle beşinci sınıflara seçmeli olarak getirilen yazarlık ve yazma becerileri dersi hakkında öğretmen ve öğrenci görüşlerini almak ve dersi betimleyip sorunları saptamak ve bununla ilgili çözüm önerileri getirmek amaçlanmıştır.

Çalışmam sırasında yardımlarını ve desteğini esirgemeyen hocalarım başta danışman hocam Doç. Dr. Nesrin Sis’e ve Doç. Dr. Mehmet Akif Çeçen’e teşekkür ederim.

Malatya- 2013

Zübeyde KOÇAK

ÖZET

YAZARLIK VE YAZMA BECERİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA (Malatya İli Örneği)

KOÇAK, Zübeyde
Yüksek Lisans, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Nesrin Sis
Haziran- 2013, X + 83 sayfa

Bu araştırmanın amacı, Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerini değerlendirmektir. Bu nedenle içerik analizi modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini, Malatya il merkezindeki 4 ilköğretim okulunda görev yapan 4 Türkçe öğretmeni ve Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini alan 63 beşinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplamak amacıyla öğretmenler ve öğrenciler için iki ayrı görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formlarında öğretmen ve öğrencilerin görüşlerini almaya yönelik açık uçlu sorular bulunmaktadır. Görüşme formlarında her soruya verilen cevaplar içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir.

Araştırmanın sonucunda, Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini veren Türkçe öğretmenlerinin Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programını dikkate alarak ders işlemedikleri ve kendi görüş ve isteklerine göre ders işledikleri ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin derste en çok kompozisyon ve şiir türlerinde yazdırdıkları ve drama yöntemine çok sık yer verdikleri tespit edilmiştir. Bazı öğretmenlerin dersin programından, beceri ve kazanımlarından haberlerinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin ise dersi sevdikleri, yazmaya istekli olup derse karşı genel olarak olumlu bir tutum geliştirdikleri dersi drama ve kompozisyon dersi olarak gördükleri ortaya çıkmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Yazarlık, Yazma becerileri, Yazarlık ve Yazma Becerileri Öğretim Programı.

ABSTRACT
A STUDY ABOUT AUTHORSHIP AND WRITING SKILLS
(SAMPLE OF MALATYA PROVINCE)

KOÇAK, Zübeyde

Master Degree, İnönü University Institute Of Education Sciences

Turkish Teaching Science

Thesis Advisor: Assoc. Prof.Dr Nesrin Sis

June-2013, X +83 pages

The aim of this study is to evaluate the views of the teachers and the students about authorship and writing skills course. Thus, content analysis method is used. The target population of the study is 4 Turkish teacher working in the center of Malatya province and 63 fifth grade students attending the authorship and writing skills course. Two different interview form is used for teachers and students in order to collect data. There are open ended questions in interview forms to learn the views of teachers and students. Answers for each question in interview forms is analysed by content analyses method.

As a result of study, it is pointed out that teachers of authorship and writing skills course are not performing the courses according to authorship and writing skills course programme but according to their own views and wishes. It is appointed that teachers mostly making the students write on compositions and poems and they most frequently apply the drama method. It is understood that some of the teachers have no idea about the programme, skills and the requirements of the course. However, the students attending this study like the course, eager to write, have a positive attitude towards the course and see the courses as a drama and composition course.

Based on the results of the study various suggestions are made.

Key Words: authorship, writing skills, authorship and writing skills teaching programme.

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI.....	i
ONUR SÖZÜ.....	ii
ÖN SÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR	x

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.2. Amaç	3
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Sayıtlar	6
1.5. Sınırlıklar.....	6

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER

2. DİL.....	7
2.1. Dil Nedir?.....	7
2.2. Dil- Düşünce- Kültür İlişkisi.....	8
2.3. Ana Dili Olarak Türkçe Öğretimi.....	10
2.3.1 . Türkçe Öğretiminin Amaçları.....	10
2.4. Türkçe Öğretiminin İlkeleri	11
2.5. Dil Becerileri ve Eğitimi	12
2.5.1. Yazma.....	12
2.5.1.1. Yazma Becerisini Geliştirme Yöntem ve Teknikleri.....	13
2.5.1.2 Yazma Eğitimi	15
2.5.1.3. Yazma Eğitiminin İlkeleri.....	17

2.5.1.4. Türkçe Öğretim Programında Yazma Eğitimi	19
2.5.1.5. Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programı	21
2.5.1.5.1. Programdaki Beceriler ve Kazanımlar	24
2.5.1.5.1.1. Beceriler	24
2.5.1.5.1.2. Kazanımlar	24
2.6. İlgili Araştırmalar	27

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	31
3.2. Evren ve Örneklem	31
3.3. Veri Toplama Araçları	32
3.4. Veri Toplama Süreci	32
3.5. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi	32

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Öğretmen Görüşlerine Göre Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	33
4.1.1. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgu ve Yorumlar	33
4.1.2. İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	34
4.1.3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgu ve Yorumlar	36
4.1.4. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgu ve Yorumlar	36
4.1.5. Beşinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	37
4.1.6. Altıncı Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	38
4.1.7. Yedinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	40
4.1.8. Sekizinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	41
4.1.9. Dokuzuncu Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	43
4.1.10. Onuncu Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	44
4.1.11. On Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	45
4.2. Öğrencilerle Görüşme Sonucu Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	47
4.2.1. Birinci Alt Amaca İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	47
4.2.2. İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	49
4.2.3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	50
4.2.4. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgu ve Yorumlar	52

4.2.5. Beşinci Alt Amaca Yönelik Bulgular ve Yorumlar	53
4.2.6. Altıncı Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	55
4.2.7. Yedinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	56
4.2.8. Sekizinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	58
4.2.9. Dokuzuncu Alt Amaca İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	59
4.2.10. Onuncu Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	61
4.2.11. On Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar	62
4.2.1.2. On İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	63

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç.....	65
5.2. Öneriler	74
KAYNAKÇA.....	76
EKLER.....	80
EK-1.....	80
EK-2.....	81

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo-1: Örneklem Okullar, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları	31
Tablo -2 Yazarlık ve yazma becerileri dersinin öğrenci görüşlerine göre sıkıcı olma durumu ..	49
Tablo-3 Öğrencilerin kendi yazılarını beğenme frekans ve yüzdeleri	53

KISALTMALAR

Öğrt : Öğretmen

Öğr: Öğrenci

YYB: Yazarlık ve Yazma Becerileri

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Dil insanlar arasında etkileşimi sağlayan en önemli araçlardan biridir. Dil insanı diğer canlılardan ayırır. Dil sadece insana özgü bir yetenektir. Dilin pek çok tanımı yapılmıştır. “ *Düşünce , duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak aktarılmasını sağlayan çok yönlü, gelişmiş bir dizgedir.*” (Aksan, 1998:55 akt. Yıldız, 2006). Dil hayatın her alanında büyük bir öneme sahiptir. Dili tam olarak bilememe, etkili ve doğru kullanamama vb. sorunlar önemlidir ve bireylerin toplumsal hayatlarını da olumsuz yönde etkiler. Dili olmayan bir insan ifade eksikliği ya da yokluğu yönüyle meyvesiz, kuru bir ağaca benzetilebilir. İnsanlar bir yerde dili kullanma becerileriyle öne çıkar ve kendine bir yer edinebilir. İyi bir eğitim almış, toplumda saygın olarak kabul edilen insanlar bile dili iyi kullanmadıkları ve kendilerini doğru ifade edemedikleri zaman statülerini kaybedebilir (Coşkun, 2006: 4). Bundan dolayı dili doğru ve etkili kullanabilmek için dil eğitimi önemsemek gerekmektedir.

Ana dilini yaşamımızın her safhasında kullanırız. Birçok bilgiyi, kavramı, düşünceyi vb. akla gelebilecek pek çok şeyi ana dilimizi kullanarak ediniriz. Bu yüzden ana dili eğitimi oldukça önemlidir. Ana dili eğitimi bireyin ve toplumun akademik, sosyal, bilişsel ve kültürel alanda gelişimini ve ilerlemesini sağlayan önemli bir olgudur. Ana dili eğitimi öğrencilerin dili kullanma becerilerini geliştirmek ve öğrencilere temel dil becerilerini kazandırmak amacıyla verilir. Bu beceriler okuma, yazma, konuşma ve dinlemedir. 1-5. sınıflar Türkçe Öğretim Programındaki son değişikliklerle öğrencilere ilköğretim okullarında görsel okuma ve görsel sunu becerilerinin de kazandırılması amaçlanmaktadır.

Ana dili eğitimi verilirken dikkat edilmesi, üzerinde durulması gereken birçok unsur bulunmaktadır. Ana dili eğitimi sadece Türkçe dersleriyle sınırlandırılmamalıdır. Diğer derslerde de bununla ilgili çalışmalar yapılmalıdır. Programda disiplinlerarası bir yaklaşımın benimsenmesi bunu gerektirmektedir.

Ana dili öğretimi tüm diğer derslerin temelini oluşturmaktadır. Kendi dilinde hedeflenen şekilde konuşamayan, okuyamayan ve yazamayan bir bireyin diğer derslerde de güçlük yaşaması kaçınılmazdır. Birey kendi dilinde yetkinliğe ulaştıkça, düşünen, üreten, tartışan, sorgulayan, problem çözen ve karar verebilen bir kişiliğe sahip olabilecektir (Coşkun, 2006: 45).

Bu açıdan ana dili öğretimi ilköğretim ve ortaöğretim seviyesindeki okullarda sadece ezbere yönlendiren bir ders ya da dil bilgisi öğretimiyle sınırlandırılmış bir ders olarak kalmamalıdır. Bunun yerine Türkçe dersleri ve diğer derslerde dilin tüm becerileri kazandırılmaya çalışılmalı ve bu doğrultuda bir eğitim verilmelidir.

Okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerileri birbiriyle yakından ilişkilidir. Bu becerilerden birisi eksik ya da tam anlamıyla kazanılamamış olur ve dil de tam olarak kazanılmış sayılmaz. Bu yüzden her birinin eğitimi ayrı bir dikkat ve özenle yapılmalıdır. Bu çalışmada özellikle yazma öğretimi ve 5. sınıflardaki “Yazarlık ve Yazma Becerileri” dersi üzerinde durulacaktır. 2004 yılında ilköğretim okullarının 1-5. sınıflarında uygulanmak üzere yeni bir program hazırlanmıştır. Programda yapılandırmacı yaklaşım benimsenmiş ve çoklu zeka kuramları, beyin temelli öğrenme kuramları ve bireysel farklılıklar dikkate alınmıştır. Programda yazma becerisi aşağıdaki şekilde açıklanmaktadır:

Yazma, duyguların, düşüncelerin, isteklerin, tasarıların yazılı olarak ifade edilmesidir. Türkçe öğretiminin önemli bir alanını oluşturan yazma, bilginin yanında becerileri de gerektirmektedir. Bu beceriler ise uygulamayla kazanılır. Yazma becerisi özellikle okuma becerisiyle doğrudan ilişkilidir. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeleri sürekli okumalarına, yazmalarına, yazdıklarını incelemelerine, tartışmalarına ve beğendikleri anlatımları bularak kullanmalarına bağlıdır. (MEB, 2004: 22).

Programda ilk okuma- yazma öğretiminde yöntem olarak ses temelli cümle yönteminin kullanılacağı ve yazma çalışmalarına bitişik eğik yazı ile başlanacağı da ifade edilmiştir.

2005 yılında ilköğretim okullarının 6, 7 ve 8. sınıfları için Türkçe Dersi Öğretim Programı yeniden düzenlenmiştir. Programda yazma becerisinin geliştirilmesiyle öğrencilerin yazılı anlatım kuralları çerçevesinde duygu, düşünce, hayal, izlenim ve tasarılarını ifade edebilecekleri ve bu şekilde dilin imkanlarından yeterli ölçüde yararlanabilecekleri yer almıştır. Ayrıca yazma becerisinin geliştirilmesi ve yazmanın

bir alışkanlık haline getirilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda programda “*Yazma kurallarını uygulama, planlı yazma, farklı türlerde metinler yazma, kendi yazdıklarını değerlendirme, kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma, yazım ve noktalama kurallarını uygulama*” becerileri yer almaktadır.

2012 yılında eğitim ve öğretimde yeni düzenlemeler yapılmış ve 4+4+4 eğitim sistemi benimsenmiştir. İlköğretim okulları ilköğretim ve ortaokul olmak üzere iki kısma ayrılmış ve 5. sınıflar ortaokullara dahil edilmiştir. 5. sınıfa “Yazarlık ve Yazma Becerileri” seçmeli dersi konulmuş ve bu ders sayesinde yazma öğretiminin de kapsamı genişletilmeye çalışılmıştır. Seçmeli yazarlık ve yazma becerileri dersi için ayrı bir program hazırlanmıştır. Bu çalışma yazarlık ve yazma becerileri dersi üzerinde yapılacaktır. Dersin programı ele alınacak, öğretmenlerin program ve ders hakkındaki görüşleri, öğrencilerin ders hakkındaki görüşleri irdelenecektir.. Seçmeli yazarlık ve yazma becerileri dersi ile yazma öğretimi daha etkili biçimde verilebilir mi? Bunun gerçekleşmesi için uygun eğitim ve öğretim ortamları oluşturulabilir mi? Bu sorulara yanıt aranacak ve ders bu anlamda incelenmeye çalışılacaktır. Yapılacak çalışma sayesinde seçmeli yazarlık ve yazma becerileri dersi ile ilgili ayrıntılı bilgi elde edilecek ve varsa eksiklikler ortaya konulup çözüm önerileri sunulacaktır.

1.2. Amaç

Bu çalışmanın amacı 4+4+4 eğitim sistemiyle 5. sınıflara konulan seçmeli yazarlık ve yazma becerileri dersinin programını inceleyip bu konuda öğretmen görüşlerine yer vermektir. Bu genel amacı gerçekleştirmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

Öğretmen görüşlerine yönelik amaçlar:

1. Öğretmenler Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi için herhangi bir kaynaktan yararlanmakta mıdır? Yararlanıyorlarsa bunlar nelerdir?
2. Ders içinde ne tür etkinlikler yapılmaktadır?
3. Öğretmenler etkinlikleri kendileri mi hazırlamaktadır, başka bir yerden mi almaktadır?
4. Öğretmenlere göre dersin kazanımları yeterli midir?

5. Öğretmenlerin Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda uygulama sorunu yaşadıkları yerler var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?
6. Etkinliklerin ölçme ve değerlendirilmesi nasıl yapılmaktadır?
7. Öğretmenler Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin öğrencilerin yazma becerilerini geliştireceğine inanmakta mıdır?
8. Öğretmenler derse öğrenci katılımını arttırmak ve dersi daha canlı hale getirmek için neler yapmaktadır?
9. Öğretmenlere göre Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi öğrencileri yazmaya teşvik etmekte midir?
10. Öğrenciler dersle ilgili hangi tür etkinliklere daha çok katılmaktadır?
11. Öğretmenlere göre Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın eksik yönleri var mıdır? Varsa nelerdir?
12. Öğretmenlere göre Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programı'nın gereksiz yönleri var mıdır? Varsa nelerdir?

Öğrenci görüşlerine göre amaçlar:

1. Öğrenciler Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini sevmekte midir?
2. Öğrencilere göre bu dersin sıkıcı yönleri var mıdır? Varsa nelerdir?
3. Öğrenciler Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin onların yazma becerilerini geliştireceğine inanmakta mıdır?
4. Öğrenciler bu dersi aldıktan sonra kendilerini daha iyi ifade edebiliyorlar mı?
5. Öğrenciler kendi yazdıkları yazılarını beğeniyorlar mı? Neden?
6. Yazarlık ve Yazma becerileri dersi öğrencilerin beklentilerini karşılamış mıdır? Nedenleri nelerdir?
7. Öğrencilerin derste sevmedikleri, olmasını istemedikleri yönler var mıdır?
8. Öğrencilere göre Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi daha güzel ve zevkli işlenebilir mi, nasıl?

9. Öğrencilere göre Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin kendilerine gibi katkıları olmuştur?
10. Öğrencilerin bu dersi aldıktan sonra yazmaya ve yazarlığa karşı bakışları değişmiş midir? Nasıl?
11. Öğrenciler bu dersi aldıktan sonra evde de yazı yazmakta mıdır?
12. Öğrencilere göre ders içinde yapılan yazma çalışmaları yeterli midir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Dilin anlatma becerilerinden biri olan yazma duygu, düşünce ve yaşadıklarımızı yazı ile anlatmamızı sağlar. Yazma da konuşma gibi bir ifade aracıdır. Yazmanın gerçekleşmesi için öğrencilerin farklı bilgi ve becerilere sahip olması gerekmektedir. Öğrencilerin uygun bir şekilde yazabilmeleri için konuşma ve düşünme yetilerine sahip olmaları gerekmektedir (Şenol, 1998: 207). Aynı zamanda öğrencilerin belli bir bilgiye da sahip olmaları metin oluşturmaları için gereklidir. Öğrencilerin duygu, düşünce ve bilgileri bir plan dahilinde ve kurallarına uygun olarak yazıya dökmeleri için yazma becerilerinin gelişmiş olması gerekmektedir. Yazma, toplumda önemli bir yere sahiptir. Bireylerin kendilerini en iyi biçimde ifade etmeleri için konuşma becerilerinin yanında yazma becerilerinin de gelişmiş olması gerekmektedir. Zaten konuşma ve yazma da birbirleriyle ilişkili ve birbirini tamamlayan becerilerdir. Yazmanın günlük hayattaki önemi de büyüktür. Öğrenciler ihtiyaçları olduğu anlarda dilekçe, tutanak gibi yazılar yazabilmelidir.

Yazma becerisinin geliştirilmesi için belli bir süreç gerekir. Yazma, Türkçe Öğretim Programında ayrı bir öğrenme alanı olarak ele alınmıştır. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek adına yeni eğitim sistemiyle birlikte beşinci sınıflara seçmeli yazarlık ve yazma becerileri dersi konmuştur. Amaç, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek ve öğrencilerin yazıyla kendilerini en iyi şekilde ifade etmelerini sağlamaktır. Bu çalışma yazarlık ve yazma becerileri dersi üzerine yapılan bir çalışmadır. Yeni eğitim sistemiyle konulan bu dersin öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelenmesine dayanan araştırma, dersin öğrenci ve öğretmenler tarafından betimlenmesi açısından önemlidir. Bu çalışmayla derse öğretmen ve öğrenci bakışları ve dersin işleniş ortaya çıkarılacak ve dersin eksik yönleri tespit edilip çözüm önerileri sunulacaktır.

1.4. Sayıtlar

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşme formundaki soruları içtenlikle ve doğru olarak yanıtladıkları varsayılmıştır.,

1.5. Sınırlıklar

Bu çalışma 2012-2013 eğitim öğretim yılında Barbaros, Sümer ve Kemal Özalper Ortaokullarında Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini alan beşinci sınıf öğrencileri ve bu dersi veren Türkçe öğretmenleriyle yapılan görüşme formlarından elde edilen verilerle sınırlanmıştır.

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER

2. DİL

2.1. Dil Nedir?

İnsanoğlu yüzyıllardır “dil nedir” sorusunun cevabını aramış ve bununla ilgili pek çok tanım yapmıştır. Dil insanların en önemli iletişim aracıdır. Dil sayesinde insanlar kültürlerini, yüzyıllardır oluşturdukları maddi ve manevi birikimlerini gelecek nesillere aktarır. Dil bugün ile dün arasında bağlantılar kurmamızı sağlayarak yarına hazırlanmamızı sağlar.

Dil toplumların da en önemli yapı taşlarındandır. Dil bir milletin bireylerini bir arada tutar ve onların yaşama ve birbirlerine olan bağlılığını arttırır (Başpınar, 2008: 10). Toplumların geçmişlerini ve bugünlerini de değerlendirip gelişmelerini sağlayacak olan öğeler de dil aracılığıyla anlaşılıp aktarılır. Bir toplumda dil huzuru, güveni ve dayanışmayı sağlar. Dil bir olmayınca bir anda kargaşa ve kaos ortamına sürüklenen toplumların ve devletlerin tarih sahnesinden silindiği pek açıktır. Dil pek çok açıdan önemli olduğu gibi bu açıdan da önemlidir.

Dil hakkında şimdiye kadar pek çok tanım yapılmıştır. Bazıları şunlardır:

“Dil ruhu okşayan armoni ve ahenk, gönülleri süsleyen rengârenk boya, duygu ve sezgiyi besleyen besin değeri yüksek gıdadır.” (Karakuş, 2002: 230).

“ Dil insan tarihinin herhangi bir çağında, belli bir toplumun ya da toplulukların içinde, kamunun kullanılmasıyla evrim geçirerek saymaca değer kazanmış ve tanınabilir bir duruma gelmiş sistemlere göre düzenlenip telaffuz edilen boğumlu seslerden meydana gelmiş bir anlatım ve anlaşma aracıdır.” (Sapır, 1999: 49).

Dil, Türk Dil Kurumunun sözlüğünde “*İnsanların duygu ve düşüncesini aktarma vasıtası*” olarak tanımlanır (TDK).

Bireylerin iletişim becerisini, sosyal hayatını ve aslında tüm yaşamını yakından ilgilendiren bir kavram olan dilin bazı özelliklerini Güneş (2007) şöyle sıralamıştır:

Dil Bireysel Gelişim Aracıdır: Dil gelişimi ile bireysel gelişim birbirinden ayrılmaz. Birey dili kullanarak iletişim kurar, sosyal etkileşime girer ve kendini geliştirir.

Dil İletişim Aracıdır: Bireyler dil sayesinde istek, duygu ve düşüncelerini yazılı veya sözlü olarak aktarır. Anı zamanda dil sayesinde de bilgi açlığını giderebilir.

Dil Öğrenme Aracıdır: Dil bireyin dünyayı anlamasını, değerlendirmesini ve yorumlamasını sağlar. Birey dilini kullanarak ve geliştirerek zamanla sınıflama, özetleme , öğrenme gibi dinamik süreçlerden geçer.

Dil Zihinsel Becerileri Geliştirme ve Sosyal Gelişim Aracıdır: Dil, bireye bilgi ve düşüncelerini, sınıflama, anlamlandırma, değerlendirme ve farklı yönlerini keşfetme gibi fırsatlar sunar. Bu sayede bireyin zihinsel becerileri gelişir ve dili daha etkili kullanmaya başlar.

Dil Bireyin Sosyal Uyumunu Kolaylaştırır: Dili öğrenen ve kullanan birey çevresindeki bireyler ve olaylarla etkileşime girerek kültürel değerlere de uyum sağlar. Girdiği ortamda konuşulan dili bilmeyen bir birey ise zamanla o kültüre ve insanlara yabancılaşır.

2.2. Dil- Düşünce- Kültür İlişkisi

Dil düşünceyle yakın ilişki içerisinde. Dilin önemli özelliklerinden biri de budur. Düşünceler dil ile ifade edilip aktarılır (Özbay, Melanlıoğlu, 2008: 1). İnsanoğlu kelimeleri kullanarak düşünür ve düşündüklerini de dille ifade eder. Düşünceyi zenginleştiren onun oluşumu ve gelişmesini sağlayan da dildir (Özbay, Melanlıoğlu, 2008: 1). Budak (2000) konuyla ilgili olarak kelime ve kavram zenginliği, düşünce sürecinde akılcılığa ve düşünce zenginliğine işaret eder. Düşünce yönünden zengin olan bireylerin kelime hazineleri de geniştir. Konuştuğu dili bilmeyen, kelimeleri de uygun şekilde cümlelerine oturtamayan insanlar sağlıklı düşünemez.

Düşünceler dille biçimlenir ve dil aracılığıyla ifade edilirler. Dildeki yanlışlık ve bozukluklar, düşüncelerin de olduğundan farklı ve bozuk bir biçimde ortaya çıkmasına sebep olabilir. Düşünce ve dildeki bozulmalar toplumu etkileyip bir kaos ortamı oluşturabilir. Demek ki dil, insanların sağlıklı düşünebilmeleri için önemli bir araçtır. Sağlıklı düşünen bireylerden oluşan bir toplum da geleceğine güvenle bakar (İşcan, 2004: 7).

Düşünce ve dil arasında sıkı bir bağ kuran araştırmacılardan biri olan Vygotsky “Düşünce ve Dil” adlı eserinde konuşma ve düşünmenin birbirinden ayrı ve farklı bir biçimde gerçekleştiğini savunur. İki yaşından önce konuşma ve düşünce farklı şekilde gelişir. Bunlar iki yaşından sona birleşir. Vygotsky’e göre dil sadece bir ifade aracı değildir. Piaget de benzer bir düşünceyi savunanlardandır. Piaget’e göre mantıklı düşünmeye hizmet eden dil, Vygotsky’e göre doğrudan düşünmeyi sağlayan bir araçtır. (Ergün, ve Özsüer, 2005: 272-273). Vygotsky ayrıca dil-düşünce ilişkisini açıklama bağlamında “*Düşünceden yoksun bir sözcük ölüdür; sözcüklerle cisimleşmeyen bir düşünce bir gölgeden ibaret kalır.*” demiştir (Vygotsky, 1985: 207. akt. Ergün, ve Özsüer, 2005).

Dil, düşüncenin gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Zihindeki düşünce ve genellemeler sözcük ve kavramları oluşturur. Sözcükler de kavram, nesne ve düşüncelerin bir sembolüdür, bu bir dış giysi gibi düşünülebilir. Kısaca söylemek gerekirse, dil olmadan düşünce ve kavram gelişimi sağlanamaz.

Kültür bir toplumun maddi ve manevi birikimlerinin tümüdür. “*Kültür, tarihi, toplumsal gelişim süreci içinde, yaratılan bütün maddi ve manevi değerlerle ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünüdür.*” (TDK, 1988). Bir toplumun kültürü sanat eserleri, topluma özgü duygu ve düşünceleri, inançları ve maddi birikimler ile toplumun paylaşması gereken öğeleri içerir. Dil de toplumların kültürlerini kuşaktan kuşağa aktarma görevini yürüten en önemli araçtır.

Kültürün aktarılmasında önemli bir yeri olan dilin kültürün öğrenilmesinde de aktif bir yeri vardır (Güneş, 2007: 27). Çocuk doğumundan itibaren iç içe olduğu dille kültürünü öğrenir, geliştirir ve bununla ilgili kendine özgü bir ortam oluşturur. Kültürünü öğrenen çocuk toplumla da uyumlu hale gelir. Dilin bütün bunların sağlanmasında önemli bir yeri vardır.

Bir milletin dili bize o milletin kültürü hakkında ipuçları sunar. Dildeki bu kelimeler de insanların ve toplumun hayatını anlamamız açısından dikkate değerdir. Bir kültür aktarıcısı ve taşıyıcısı olan dil, bireylerin ve toplumun kimliğini oluşturan birtakım öğeleri içinde barındırır (Çiftçi, 1991: 18).

2.3. Ana Dili Olarak Türkçe Öğretimi

İnsan her şeyi dil aracılığıyla öğrenir. Bir gün ana dili tamamen unutulsa da ana dili insan üzerindeki etkisini sürdürür. Ana dili insanın çevresini, kültürünü, değerlerini, ihtiyacı olan her şeyi öğrenmesinde etkili olan en önemli unsurlardandır.

“Her ulusun kendi dilini yeni kuşaklara öğretmesi, varlığını korumak, kültürünü yüceltmek yolunda önemli bir yer alır. Denebilir ki bu konudaki çabası, ulusun uygarlık ve ulusal bilinç çabasını gösterir.” (Göğüş, 1970: 40).

Türkçemizin gücü, zenginliği, birleştiriciliği uzun bir zamana kadar anlaşılamamış ve ancak Osmanlı Devleti yıkılırken Türkçemizin önemi anlaşılmış ve geliştirilmesi için çalışmalar yapılmıştır (Demir ve Yapıcı, 2007: 177). Dilimizin tarihi gelişiminin incelenmesi, şiveleri, kökeni gibi çalışmalar ciddi anlamda cumhuriyet kurulduktan sonra yapılmıştır. Ana dili öğretimi çalışmaları ve öğretim programlarının da bir düzene oturtulması da bu tarihten sonradır.

Ülkemizde 2005 1-5. Sınıflar Türkçe Öğretim Programıyla birlikte yapılandırıcı dil yaklaşımı gündeme gelmiştir. 1-5. sınıflar Türkçe Öğretim Programında yapılandırıcı yaklaşım merkeze alınmakla birlikte, çoklu zeka kuramı, öğrenci merkezli öğrenme, beyin temelli öğrenme, sarmal ve tematik yaklaşım, gelişimsel ve etkileşimsel modeller gibi pek çok eğitim yaklaşım ve modellerinden yararlanılmıştır.

2.3.1 . Türkçe Öğretiminin Amaçları

Türkçe Öğretiminin amacı, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin;

1. Dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu dil becerilerini geliştirmek,
2. Türkçeyi sevmelerini, doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak,
3. Zihinsel gelişimlerine uygun olarak anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek,
4. Metinler arası düşünme becerilerini geliştirerek söz varlığını zenginleştirmek,
5. Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, kendini ifade etme, iletişim kurma, iş birliği yapma, problem çözme ve girişimcilik gibi temel becerilerini geliştirmek,
6. Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihninde yapılandırma becerilerini geliştirmek,

7. Bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerini geliştirmek,
8. Bilgi teknolojilerini kullanarak okuma metinler arası anlam kurma ve öğrenme becerilerini geliştirmek,
9. Kitle iletişim araçlarıyla verilen mesajları sorgulama becerilerini geliştirmek,
10. Kişisel, sosyal, kültürel ekonomik ve politik yönlerden gelişmelerini sağlamak,
11. Milli, manevi, ahlaki, tarihi, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; milli duygu ve düşüncelerini güçlendirmek,
12. Yazılı ve sözlü ürünlerle Türk ve dünya kültürünü tanımalarını sağlamak,
13. Okuma ve yazma sevgisi ile alışkanlığını kazanmalarını sağlamaktır (MEB, 2005).

2.4. Türkçe Öğretiminin İlkeleri

Çocuklara, Türkçeyi doğal koşullarda ailelerinden ve çevrelerinden öğrenmeye başlar. Çocuğun Türkçeyi öğrenmesi ve güzel kullanması için dili sevmesi gerekir. Dil becerilerini ise ilkokula gittiği zamanlarda ve ilk sınıflarda geliştirir. Bu açıdan sınıf öğretmenlerine de önemli görevler düşmektedir. Türkçe dersleri bir bütünlük ve düzen içinde işlenmeli ve gerektiği yerlerde farklı yöntem ve tekniklere de başvurulmalıdır. Ders işlenirken öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrencinin kişilik özellikleri, gelişim düzeyi, yetiştiği çevre, sosyo-ekonomik durumu, ana dili kullanma becerileri de dili öğrenme ve etkili kullanma aşamasında önemli olabilmektedir.

Ana dili öğretiminin sadece Türkçe dersleri ile sınırlandırılması doğru değildir. Türkçe dersi ile diğer dersler arasında da ilişki kurulmalıdır. 2007 Türkçe Öğretim Programında disiplinlerarası bir yaklaşım savunulmuştur. Türkçe dersinde temel olarak çocukların anlama ve anlatma becerileri gelişeceğinden bu, diğer dersleri de olumlu etkiler.

Türkçe eğitiminde göz önünde bulundurulması gereken temel ilkeler şunlardır:

- Dil doğal bir ortam içinde öğretilmelidir.
- Öğretimde çocuğun kendi dilinden hareket edilmelidir.
- Türkçe öğretiminde bütün derslerden yararlanılmalıdır.
- Değişik dil çalışmaları içinde sıkı bir ilişki kurulmalıdır.
- Çeşitli ders araç gereçlerinden yararlanılmalıdır (Kavcar, Oğuzkan, Sever, 1995).

2.5. Dil Becerileri ve Eğitimi

Dil becerileri temel olarak iki boyutta incelenir. Bunlardan birincisi anlamaya yönelik becerilerdir. Anlamaya yönelik beceriler, dinleme, okuma ve görsel okuma olarak belirlenmiştir. İkincisi ise anlatmaya yönelik beceriler olup bunlar konuşma , yazma ve görsel sunu olarak belirlenmiştir.

Dinleme ve okuma kelime hazinesinin zenginleşmesi, aktarılan bilginin anlaşılabilmesi, duygu ve düşüncelerin öğrenilmesi açısından önemli becerilerdir. Bunlar alıcı dili oluşturur. Yazma ve konuşma ise duygu ve düşüncelerin başkalarıyla söz ya da yazı aracılığıyla paylaşılması ve dili etkili ve güzel kullanma açısından önemlidir (Tazebay, 1997: 19).

2.5.1. Yazma

Yazma, duygu, düşünce ve isteklerin yazıyla anlatılmasıdır. Yazmayla ilgili verilen tanımlara örnek verilecek olunursa, “ *Yazma, duygu, düşünce, istek ve olayların belli kurallara uygun olarak birtakım sembollerle anlatılmasıdır.*” (Özbay, 2011: 115). Bir başka tanımda ise yazma, “ *Belli bir amaca yönelen kişisel, mesleki ve toplumsal yönlerden gerekliliği olan bir ifade şeklidir.*” şeklinde tanımlanmıştır (Özdemir, 1967: 115).

Yazma, insan hayatında bir ihtiyaç olarak ortaya çıkar. Geçmişten günümüze insan, birikimlerini sözlü ya da yazılı olarak gelecek kuşaklara aktarmaya çalışmıştır. Yazı, söz ile karşılaştırıldığında daha kalıcıdır. Bu konuyla ilgili olarak “ Söz uçar, yazı kalır.” ifadesi yerinde bir ifadedir. Yazıya dökülen duygu düşünce ifadeler sözle ifade edilenlere göre objektiftir. Dilden dile dolaşan ve daha çok sözle anlatılanların değişmesi ve orijinallliğini yitirmesi söz konusu iken yazı ile aktarılanlarda böyle bir şeyin olması ihtimali daha zayıftır. Yazı bu yönden de sözden daha üstündür. Toplumların gelecekte hatırlanması ve varlığını koruyabilmesi için yazıyı kullanmaları önemlidir. Yazıyı bilmeyen ve kullanmayan pek çok toplum tarihin tozlu sayfalarında kaybolmuştur ve hiç kimse onları hatırlamamaktadır. Yazıyı kullanan ve geliştirenler ise bütün canlılıklarıyla günümüzde de yaşıyor gibidir. Onların bıraktıkları deneyimlerden yararlanılması ve ders çıkarılması ancak yazıyı kullanmalarıyla mümkün olmuştur.

Türkçe öğretiminin önemli alanlarından biri olan yazma becerisi diğer dil becerileriyle yakından ilişkilidir. Okuma, görme, dikkat, algılama, hatırlama, anlamlandırma, çözümleme ve yorumlamayı gerektiren ve karmaşık süreçleri içeren bir etkinliktir (Coşkun, 2002: 231). Okumada okuduğunu anlamlandırma, okunanları zihinde çözümleme ve bunlara bir yorum getirme önemlidir. Okumada okunanları anlayıp bunlardan bir yorum çıkarmak ve bunları bir anlamda yeniden üretmek vardır. Bu yönüyle okuma ve yazmanın benzer olduğu ileri sürülebilir. Çünkü yazmada da yazarın duygu düşünce, deneyim ve birikimlerini kullanarak yeni ve özgün bir ürün ortaya çıkarması vardır. Yazmanın temelini okumanın oluşturduğu söylenebilir. Bir yazma ürünün ortaya çıkması için bununla ilgili fikir ve bilgiye sahip olmak gereklidir. Bu da ancak okumayla mümkündür. Birey okuyarak, bilgi, kültür ve deneyimlerini arttırarak düşünce ufkunu genişletir ve bu sayede daha iyi yazabilir. Oysa bir konuda bilgi sahibi olmayan ve okumayan bir bireyin o konuyla ilgili güvenilir yazılar yazması zordur. Yazabilmek için okuma bu bağlamda şarttır denilebilir.

Konuşma ve yazma dilin anlatma becerilerindendir. Bu ikisi ifade edici dili oluşturur. Birey aktarmak istediklerini söz ya da yazıyla ifade eder. Bu anlamda konuşma ve yazma da yakından ilişkili ve benzerdir. Bu iki beceri birbirini tamamlayan becerilerdir. Yazma, okumaya göre daha kalıcıdır. Söz ise kalıcı olmamasının yanında bilginin değişmesine de daha çok olanak sağlar. Yazıyla aktarılanlar olduğu gibi kalabilir. Bu yönlerden de yazının sözden üstün olduğu söylenebilir.

2.5.1.1. Yazma Becerisini Geliştirme Yöntem ve Teknikleri

Dil becerileri hayatın her döneminde geliştirilebilen becerilerdir. Yazma becerisi de bunlardan biridir. Dil becerileri diğer becerilerle ve birbirleriyle ilişki kurularak ve belli bir düzen içinde geliştirilir. Yazılı anlatım becerisinin geliştirilmesi için sıkı bir çalışma gereklidir. Bunu geliştirmede en etkili yol, alıştırmalardan ve denemelerdir. Özbay (2011) yazılı anlatım becerisini geliştirmek için aşağıda verilen yöntem ve tekniklerden yararlanılabileceğini belirtmiştir:

1. Not Alma

Not alma ile amaçlanan öğrencilerin okudukları ve dinlediklerindeki önemli bilgileri seçmesini ve düşüncelerini sınıflandırabilmesini sağlamaktır. Böylece

öğrenciye planlı çalışma becerisi kazandırılabilir. Öğrenci, bu şekilde zamanını daha etkili kullanmayı öğrenir.

2. Özet Çıkarma

Bu teknikle öğrenciler okudukları ve dinlediklerini kısa ve öz bir şekilde anlatabilirler. Öğrenciler anladıklarını kendi cümleleri ve ifadeleriyle anlatabilirler. Bu da onların yaratıcılıklarını geliştirebilir.

3. Boşluk Doldurma

Öğrencilerin okuduklarını, dinlediklerini, anlamalarını ve anladıklarını konunun bağlamına uygun anlatmaları amaçlanır.

4. Serbest Yazma

Bu teknikte öğrenciler yazma konusunda serbest bırakılır. Öğrencilerin herhangi bir konuda duygu, düşünce ve hayallerini anlatmaları istenir. Öğrenci bir sınırlamaya tabi olmadan özgürce metnini oluşturur. Bu da öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini ve ifade güçlerini geliştirir.

5. Kontrollü Yazma

Bu yöntem farklı şekillere uygulanabilir. Öğrencilere bir kelime verilip bunun çağrıştırdıklarından bir metin oluşturulabilir. Bir paragraftaki cümlelerin yerleri değiştirilebilir ya da metnin paragraflarının yerleri değiştirilebilir. Öğrenciler bunları mantıklı bir sıraya koyar.

6. Güdümlü Yazma

Bir konu sınıfta tartışma açılır. Tartışma sonunda öğrenciler yeni edindikleri bilgile ışığında metinlerini oluşturur. Amaç, öğrencilerin bir konu hakkında bilgi, duygu ve düşüncelerini yazmalarını sağlamaktır.

7. Yaratıcı Yazma

Amaç, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmektir. Öğrenciler, verilen bir konu hakkında duygu ve düşüncelerini özgürce yazar. Konu hakkında akla gelen her şey yazılır ve sonra bunlar düzenlenir.

8. Tahminde Bulunma

Öğrencilerin okuduklarından ve dinlediklerinden hareketle yorum yapma ve fikir yürütme becerileri gelişimi amaçlanır. Öğrenciler metnin her aşamasında metne ilişkin tahminde bulunur.

9. Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Oluşturma

Öğrencilerin yaratıcılıkları ve kendine özgü ifade şekilleri gelişir. Okunan ya da dinlenen bir metin öğrencilerin düşünce ve ifadeleriyle yeniden oluştururlar.

10. Duyulardan Hareketle Yazma

Bu yöntemle öğrencilerin duyuları harekete geçirilir. Müzik ve resim gibi görme, işitme duyularını harekete geçirecek nesneler kullanılabilir. Öğrencilerin dikkat ve algılama güçleri geliştirilebilir.

11. Grup Olarak Yazma

Öğrenciler, birbirleriyle iletişim ve iş birliği kurarak, etkileşimde bulunarak yazarlar. Öğrencilerin grup bilinci kazanması sağlanır. Öğrenciler dayanışma ve birlikte çalışma alışkanlığı kazanır.

12. Eleştirel Yazma

Öğrencilerin herhangi bir durum ve olaya tarafsız bakabilmesi ve onu olumlu ve olumsuz yanlarıyla görüp değerlendirmesi amaçlanır. Herhangi bir olay sınıfın gündemine alınarak tartışılır. Öğrenciler konu hakkındaki düşüncelerini olumlu ve olumsuz yönleriyle ve tarafsız bir şekilde anlatır (MEB, 2005: 180).

2.5.1.2 Yazma Eğitimi

Türkçe öğretiminin önemli alanlarından biri olan yazma becerisi 2004 Türkçe Öğretim Programında ayrı bir alan olarak ele alınmıştır. Türkçe öğretiminde yazma becerisinin geliştirilmesine önem verilmelidir. Öğrencilerin ilkokulda aldıkları yazma eğitiminin sağlam bir temele dayandırılması, onların gelecekteki akademik başarılarını da olumlu etkileyecektir. Yazma becerisinin geliştirilebilmesi için yazmanın sadece kompozisyon yazma olarak görülmemesi ve öğrencilere farklı türlerde de yazı yazılabileceğinin öğretilmesi gereklidir. İlkokulda öğrenciler yazmaya teşvik

edilmelidir ve yazma korkusu olan öğrencilerin bu korkuları giderilmeye çalışılmalıdır. Yazma eğitimiyle ilgili olarak Göğüş (1978)' e göre aşağıda verilen ilkelerin dikkate alınması yazma becerisinin kazandırılması adına olumlu olabilir:

- Öğrencilere yazma konusu verilirken onları kendi düşünce, duygu ve deneyimlerini anlatabilecekleri konular verilmesi, öğrencilerin yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmeleri açısından faydalı olabilir.
- Öğrencilerin yazma becerilerinin gelişmesi için zaman gerekmektedir. Bunun için öğretmenler çeşitli etkinlikler düzenlemeli ve yeterince örnek vermelidir.
- Yazma eğitiminde bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır. Yazma eksiklikleri olan öğrencilerin eksiklikleri tamamlanmalı ve öğrencilere dönütler verilerek yanlışları düzeltilmeye çalışılmalıdır. Yazmaya istekli öğrenciler ise çeşitli konular verilerek ve etkinlikler yapılarak yazmaya cesaretlendirilmelidir.
- Sınıfta yazma yarışmaları yapılmalı, okul gazetesi ve dergisi çıkarılmalı, yazmadan çekinen öğrencileri yüreklendirmelidir. Sınıfta yazma çalışmaları için olumlu bir hava oluşturulmalıdır.
- Yazma çalışmaları yapılırken öğrenci düzeyleri dikkate alınmalı ve düzenlenen etkinlikler öğrenci düzeyinin üstünde ya da altında olmamalıdır. Çünkü öğrenci düzeyinin üstünde yapılan etkinlikler öğrencide yazma korkusu oluşturabilir. Öğrenci düzeyinin altında olan etkinlikler ise öğrencinin yazmadan sıkılmasına ve uzaklaşmasına sebep olabilir.
- Öğrencilerin sınıfta yaptıkları yazma çalışmalarının daha verimli olabilmesi ve öğrencilerin kazandıkları bilgi ve becerileri arttırabilmeleri için öğrencilere yazma ödevleri verilmelidir.
- Dil bilgisinin yazma eğitimi içinde öğrenciye kazandırılması etkili olabilir. Dil bilgisi kuralları ve yazım kuralları yazma eğitimi içinde verilmeli ve uygulama yapılmalıdır.

- Yazma eğitimi sadece Türkçe dersleriyle sınırlandırılmamalı, diğer derslere ve öğrencinin okul dışı hayatına da kaydırılmalıdır. Öğrenci bu sayede diğer derslerde ve günlük hayatında da yazıyla iç içe olabilir ve yazma becerilerini geliştirebilir. Yazma eğitiminde öğretmenlerin öğrencilerin güzel yazabileceğine inanması ve bu konuda öğrencileri cesaretlendirmesi gerekir. Öğrencilerin yazma korkularının aşılması açısından bu önemlidir. Öğretmen yazıları değerlendirirken kırııcı ve eleştirici olmamalı, öğrenciye hatalarını düzeltebileceği konusunda cesaret vermelidir. Yazma eğitiminde öğrencilerin kalıp düşüncelerden uzak durarak yazılarını kendi özgün fikirleriyle oluşturması da önemlidir. Öğretmenin mecaz anlamı olan bir söz ya da bir atasözü verip öğrencileri kalıp fikirler etrafında dolaştırarak yazdırması yazma eğitiminin başarıya ulaşmasını zorlaştırabilir. Öğretmenin öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve seviyelerine uygun bir konu verip öğrencilerin kendi özgün fikirleriyle yazılarını oluşturmasına yardımcı olmalıdır. Öğretmenin öğrencilere öğrencilerin seviyelerini de göz önüne alarak farklı türlerde yazmayı öğretmesi de yazma eğitiminin gereklerindendir (Coşkun, 2007: 50).

2.5.1.3. Yazma Eğitiminin İlkeleri

Öğretmenin Türkçe öğretiminde yazılı anlatım becerisi kazandırmada ve bunu geliştirmede dikkate alacağı ilkeler aşağıda verilmiştir (Göğüş, 1978).

- Yazma eğitiminde öğrencilere öğrencilerin kendi duygu, düşünce, hayal ve tasarılarını anlatabileceği, öğrenciye yakın konular verilmelidir.
- Öğrenci düzeyleri dikkate alınmalıdır.
- Yazma becerisi ağır gelişen bir beceridir. Yazma becerisi birdenbire gelişmez. Bundan dolayı öğretmenler sabırlı olmalı ve sınıf içinde öğrencilere bol bol alıştırma yaptırmalıdır.
- Yazma becerisinin geliştirilmesi için öğrencilere ev ödevleri verilmeli ve öğrencinin evde de yazması istenmelidir.

- Öğrencilerde yazmaya istek uyandırılmalıdır. Çekingen öğrenciler cesaretlendirilmeli, yazma yarışmaları düzenlenmeli ve öğrenciler yazmaya teşvik edilmelidir.
- Yazma eğitiminde öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulmalıdır.
- Yazma eğitimi ve etkinlikleri sadece Türkçe dersleriyle sınırlandırılmamalıdır. Diğer derslerde de öğrencilerin yazma becerilerinin gelişimine dikkat edilmeli ve bu yönde çalışmalar yapılmalıdır.
- Öğrencilerin özgüveni sağlanarak öğrencilerde yazma isteği uyandırılmalıdır.

Yazma becerisinin geliştirilmesi için birbirleriyle sıkı ilişki içinde birçok eylem art arda yapılması gerekir. Öğrencilerin yazmaya psikolojik ve düşünsel açıdan hazır olmaları gerekir. Bu konuda öğretmene de büyük görevler düşmektedir. Öğretmen öğrencileri yazma eğitiminin her aşamasında takip etmeli ve onlara rehberlik etmelidir. Öğretmen çekingen öğrencileri yazmaya cesaretlendirmelidir. Ölçme ve değerlendirme yaparken sadece biçimsel öğelere değil, içeriğe de dikkat etmelidir. Hatta içeriğe daha çok dikkat edilmesi gerekir. Öğretmenler yazma eğitiminde bireysel farklılıkları göz önünde bulundurmalıdır. Öğretmenlerin yazma eğitiminde dikkat etmeleri gereken bir nokta da öğrencilerin yazılı anlatımlarını sadece not vermek için değil yazma becerilerindeki sorunlarını tespit etmek ve yanlışlarını düzeltmelerine yardımcı olmak için değerlendirmeleridir. Bunu sağlamak için öğretmenin öğrencilere geri bildirimde bulunması gerekir. Öğretmen yazma çalışmalarını olabildiğince farklı metin türleri üzerinde yaptırmalıdır. Öğretmenler genellikle yazma eğitiminde şiir, deneme, kompozisyon gibi türler kullanmaktadır. Oysa yazma çalışmalarında öğrencilerin farklı metin türlerinde de yazması gerekir. Bu, yazma becerilerinin gelişebilmesi için gereklidir. Hikaye, şiir, deneme gibi türlerin yanında reklam metni, davetiye metni, gazete haberi gibi farklı türlerde de yazma çalışmaları yapılmalıdır. Yazma eğitimi sadece okuldaki çalışmalarla sınırlı kalmamalı, öğrencilerin okul dışında da yazma alışkanlığı kazanmaları sağlanmalıdır (Coşkun, 2007: 51-55).

2.5.1.4.Türkçe Öğretim Programında Yazma Eğitimi

2005 Türkçe Öğretim Programında yazma ayrı bir öğrenme alanı olarak kabul edilmiş ve 6, 7 ve 8. sınıflar için kazanımlar belirlenmiştir. Programda, yazma becerisinin geliştirilmesiyle; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal ve tasarı ve izlenimlerini dilin imkanlarından yararlanarak ve yazılı anlatım kurallarına uygun şekilde anlatmaları, yazmayı kendini ifade etmede bir alışkanlığa dönüştürmeleri ve yazma yeteneğini olanların bu becerilerini geliştirmeleri amaçlanmıştır. Programda verilen yazma amaç ve kazanımları aşağıda verilmiştir.

1. Yazma Kurallarını Uygulama

- Kağıt ve sayfa düzenine dikkat eder.
- Düzgün, okunaklı ve bitişik eğik yazı ile yazar.
- Elektronik ortamdaki yazışmalarda biçim ile ilgili kurallar uyar.
- Standart Türkçe ile yazar.
- Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.
- Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.
- Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.
- Yazısında sebep-sonuç ilişkileri kurar.
- Yazısında amaç-sonuç ilişkileri kurar.
- Tekrara düşmeden yazar.
- Yazım ve noktalama kurallarına uyar.

2. Planlı Yazma

- Yazma konusu hakkında araştırma yapar.
- Yazacaklarının taslağını oluşturur.
- Yazısını bir ana fikir etrafında planlar.
- Yazısının ana fikrini yardımcı fikirlerle destekler.
- Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır.
- Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir.
- Yazdığı metni görsel materyallerle destekler.
- Yazısına konunun ve türün özelliğine uygun bir giriş yapar.
- Yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlar.

- Yazıya konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur.
- Dipnot, kaynakça, özet, içindekiler vb. kısımları uygun şekilde düzenler.
- Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.

3. Farklı Türlerde Metinler Yazma

- Olay yazıları yazar.
- Düşünce yazıları yazar.
- Bildirme yazıları yazar.
- Şiir yazar.

4. Kendi Yazdıklarını Değerlendirme

- Yazdıklarını biçim ve içerik yönünden değerlendirir.
- Yazdıklarını dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
- Yazdıklarını yazım ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir.

5. Kendini Yazılı Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma

- Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder.
- Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.
- İlgi alanına göre yazar.
- Şiir defteri tutar.
- Günlük tutar.

Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler.

Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar.

- Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.
- Yazdıklarından arşiv oluşturur.
- Yazma yarışmalarına katılır.

6. Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama

- Yazım kurallarını kavrayarak uygular.
- Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun kullanır. (MEB, 2005).

1-5. Sınıf Türkçe Öğretim Programında yazma, “ *Zihindeki, duygu, düşünce ve bilgilerin yazılı olarak ifade edilmesi*” şeklinde tanımlanmıştır. Programda yazmanın aşamaları ön bilgileri gözden geçirme, düzenleme ve aktarma olarak belirlenmiştir. Yazmaya başlamadan önce zihinde yapılandırılmış olan bilgi, duygu ve düşünceler gözden geçirilir. Yazılacak bilgilerin seçimi yazmanın amacı, yöntem ve konusuna göre yapılır. Seçilen bilgiler cümleler ve paragraflar şeklinde uygun bir üslupla aktarılır.

Programda yazma eğitimiyle öğrencilerin yazma becerilerinin yanında zihinsel becerilerinin de geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Yazma becerisinin geliştirilmesi için önce zihinsel hazırlık gereklidir. Bununla ilgili verilen kazanımlar, yazmaya hazırlık, yazma amacını belirleme, uygun bir yöntem seçme, konuyu sınırlandırma, dikkatini yoğunlaştırma ve kurallarına uygun yazmadır. Ayrıca programda kendini yazılı olarak ifade etme becerileri kazanmaya da yer verilmiştir. Bununla ilgili verilen kazanımlar ise, düşüncelerini mantıksal bütünlük içinde yazma, farklı düşünme yönlendiren ifadeleri kullanma, karşılaştırma yapma, sebep-sonuç ilişkisi kurma, sınıflandırma, değerlendirme, özetleme gibi kazanımlardır. Programda, eğlenmek ve bilgi edinmek için yazma, sorgulayıcı, ikna edici, betimleyici ve serbest yazma gibi tür, yöntem ve tekniklere de yer verilmiştir (MEB, 2009: 17).

2.5.1.5. Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programı

Yazma, insanın geçmişten günümüze kullandığı en önemli iletişim araçlarından biridir. Yazı sayesinde insanlar insanlığın medeniyet, kültür v birikimleri kuşaktan kuşağa kolay ve etkili bir biçimde aktarılabilir. Toplumların gelişmişlik düzeyi hakkında bilgi veren yazı gelişmiş ve diğerlerine göre teknolojiyi daha çok kullanan ülkelerde de daha fazla kullanılmaktadır (MEB, 2012: 2).

Doğru, güzel ve etkili yazma için belli bir süreç ve eğitim gereklidir. Bu beceri birden bire kazanılabilecek kolay bir beceri olarak görülmemelidir. Yazma karmaşık bir süreçtir, ön hazırlık ve zihinsel becerilerin de kullanılmasını gerektirir. Ayrıca yazılacak olanların konuya, amaca, metnin türü gibi faktörler göz önüne alınarak seçilmesi ve bunların kurlarla uygun şekilde yazılması gerekir (MEB, 2012: 2).

Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programında, “*Her öğrenci duygu ve düşüncesini yazılı olarak ifade etme yeteneğine sahiptir.*” düşüncesi yer almaktadır. Programda öğrencilerin duygu, düşünce ve isteklerini, açık ve anlaşılır bir biçimde ifade etmesi ve günlük hayatta yapmaları gereken yazışmaları kolaylıkla ve kurallara uygun olarak yapması ve öğrencilerin yazma korkularının giderilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçlara ulaşabilmek için aşağıda verilen ilkelerin esas alınması gerektiği vurgulanmıştır:

- Yazma becerisi sürece dayalı bir eğitimle geliştirilebilir.

- Yazma sürecinde öğrencinin psikolojik ve bilişsel açıdan yazmaya hazır olması önemlidir.
- Öğretmen yazma sürecinin her aşamasında öğrenciye rehberlik etmelidir.
- Yazma eğitimi, öğrenciler arasında bireysel farklılıklar olduğu, olabileceği göz önünde bulundurularak düzenlenmelidir.
- Yazma eğitiminde konu bir amaç değil, araçtır.
- Yazma eğitiminde içeriğin düzenlenmesi biçimsel niteliklerden önceliklidir.
- Yazma eğitiminde öğrencilerin bilgilendirici, tartışmacı edebi nitelikli metinlerin yanında gündelik yaşamda karşılaşılan farklı metin türlerinde de yazma çalışmaları yapması önemlidir.
- Yazma eğitiminde öğrencilerin üslup ve içerik açısından özgün metinler üretmeleri teşvik edilmelidir.
- Yazma eğitiminde ölçme ve değerlendirmenin temel amacı, not vermek değil, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak geri bildirimler vermektir.
- Yazma eğitimi sadece okuldaki çalışmalarla sınırlı kalmamalı, okul dışında da devam ettirilmelidir. (MEB, 2012: 3).

Programda yazmanın basit bir süreç olmayıp birçok aşamayı gerektiren karmaşık bir süreç olduğundan bahsedilmiştir. Yazma eğitim için belli bir süreç gerekmektedir. Yazma becerisinin geliştirilmesi için birbiri ile bağlantılı birçok eylemin art arda yapılması gerekir. Ayrıca yazma eğitiminin amaçlarından biri de öğrencilerin metin oluşturmaları değil, öğrencilerin metin oluşturma becerilerine sahip olmalarını sağlamaktır (Coşkun, 2007: 51). Yazma eğitiminde biçimsel niteliklerden çok içerikle ilgili niteliklere bakılmalıdır. Biçimsel nitelikler önemli olmakla birlikte içerikle ilgili nitelikler daha önemlidir. Özbay'ın (2003) araştırmasına göre Türkçe öğretmenlerinin çoğunluğu (%56,4) öğrencilerin yazılı anlatımlarını değerlendirirken imla ve noktalamaya ve dış düzenlemeye daha çok dikkat etmektedir. Değerlendirmede içeriğe öncelik veren öğretmen oranı ise %21, 2'dir. Bu da ilkokullarda yazma eğitiminin önemli sorunlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğretmen öğrenciye yazma sürecinde rehberlik etmeli, ona yol göstermeli ve öğrenciye metin oluşturma sürecinde yardımcı olmalıdır. Öğrencilere sadece kompozisyon türü metinler değil, kendilerini ifade edebilecekleri farklı metin türlerinde de yazma öğretilmelidir. Öğrencilerin yazılarını yazarken kalıp düşüncelerden uzak durmalarına özen gösterilmelidir. Öğrenci yazılarında kendi özgün fikirlerini dile getirmeli ve bunu yapması konusunda cesaretlendirilmelidir. Yazma eğitiminde dikkat edilmesi gereken önemli noktalardan biri de ölçme ve değerlendirme yaparken not vermenin bir amaç haline

getirilmemesidir. Amaç, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek amacıyla onlara hatalarını ve nasıl düzelteceklerini söyleyerek geri bildirim vermek olmalıdır. Bu sayede öğrenciler hatalarını görüp düzeltme fırsatı bulurlar. Aksi bir durumda öğrencilerde yazma korkusu oluşabilir veya öğrenciler özgünlüklerini yitirip daha yüksek not almak için kalıp fikirlerden oluşan yazılar yazabilirler (Coşkun, 2007: 52-53). Öğretmenler yazma eğitiminde programda verilen ilkeleri göz önüne almalı ve öğrencileri yazmaya cesaretlendirilmelidir. Öğretmene yazma eğitiminde önemli görevler düşmektedir. Programda öğretmenin yazma eğitiminde önemli görevleri olduğu söylenmiştir. Bunlar aşağıda sıralanmıştır:

- Öğretmenler öğrencileri yazmaya karşı güdülemeli ve öğrencilerde yazmaya karşı olumlu bir tutum geliştirmelidir.
- Yazma eğitimi öğrencinin düzeyine göre verilmeli ve öğrenci düzeyinin altında ya da üstünde verilmemelidir.
- Öğrenciler yazma sürecinin aşamalarını ve uygulamasını kavramalıdır. Bu konuda öğretmen onla yardımcı olmalıdır.
- Öğretmen yazma sürecinin her aşamasında öğrenciye rehberlik etmelidir.
- Öğrencilerin bilişsel gelişimleri de sağlanmalıdır.
- Öğrenciler farklı metin yapılarını ve türlerini öğrenmeli ve düzeylerine göre bunları kullanmalıdır.
- Öğrencilerin yazma sürecinde teknolojiyi de kullanmaları sağlanmalıdır.
- Öğrenciler kendi metinlerine ve karşılaştıkları başka metinlere eleştirel bir gözle bakmalı ve bu gözle değerlendirmelidir (MEB, 2012: 4).

Yukarıda öğretmenlere düşen görevlere genel anlamda bakıldığında öğretmen bir rehberdir. Öğretmen öğrencilerin zihinsel becerilerini kullanmalarını sağlamalı ve yazma becerilerini kazandırma adına öğrencilere yol göstermelidir. Öğretmen öğrenciye metni oluşturmayı değil, metni oluşturma yollarını öğreten, öğrencinin bilgileri zihninde yapılandırmasına ve düzenlemesine yardım eden bir rehberdir.

2.5.4.3.1. Programdaki Öğretim Yaklaşımı

Programda süreç temelli bir öğretim yaklaşımı esas alınmıştır. Bu yaklaşıma göre yazma birdenbire ortaya çıkan ve gelişen bir eylem olarak ortaya çıkmamaktadır. Yazmanın oluşması ve yazma becerisinin de gelişmesi için belli bir süreç gerekmektedir. Öğrencinin yazma eylemini gerçekleştirebilmesi için buna düşünsel ve psikolojik açıdan da hazır olması gerekmektedir. Öğrencinin yazmaya istekli hale gelmesi, planlama, karar verme gibi bilişsel becerileri kullanarak yazma eylemini

sürdürmesi ve yazmayı hayatının her aşamasında kullanması gerekmektedir (MEB, 2012: 4).

2.5.1.5.1. Programdaki Beceriler ve Kazanımlar

2.5.1.5.1.1. Beceriler

Programdaki beceriler cümle, paragraf ve metin düzeyinde yazmaya yönelik olarak belirlenmiştir.

2.5.1.5.1.2. Kazanımlar

Programda kazanımlar bilgi, beceri, tutum ve uygulamaları kapsamaktadır. Her kazanım bir beceri altında açıklanmıştır. Öğrenciler kazanımlara ulaştıklarında yazma becerilerini de geliştirmiş olacaklardır. Beceriler ve ulaşılabacak kazanımlar aşağıda verilmiştir:

Beceri 1: Duygu, ve düşüncelerini açık ve etkili bir biçimde ortaya koyan cümle ve paragrafla oluşturma

Cümlelerinde duygu ve düşüncelerini ifade eden uygun kelimeleri seçer.

Duygu, dilek, düşünce, betimleme, tanımlama, olay, koşul, karşılaştırma, sebep-sonuç içeren cümleler yazar.

Metin içerisinde ilişki kuran zamirler, işaret sıfatları ve bağlama öğelerini işlevlerine uygun bir biçimde kullanır.

Yazılarında geniş bir konunun bir yönünü işleyip geliştiren, kendi içinde bütünlük taşıyan paragraflar oluşturabilir.

Yazdığı metinde birbiriyle ilişkili paragraflar oluşturabilir.

Yazılarında betimleyici, öyküleyici, açıklayıcı veya tartışmacı paragraflar kullanır.

Verilen kazanımlarda öğrencinin yazdıkları arasında bütünlük sağlanması ve tutarlı yazması amaçlanmaktadır. Öğrenci yazdığı cümleler ve paragraflar arasında ilişki kuracak ve metnin tutarlı ve bir bütün halinde olmasını sağlayacaktır. Öğrencinin sebep-sonuç ilişkileri kurması, karşılaştırmalar yapması amaçlanarak öğrencinin zihinsel becerilerini kullanması istenmektedir. Öğrenci tek bir anlatım biçimine takılmayıp farklı anlatım biçimlerini kullanarak yazısını zenginleştirecektir.

Beceri 2: Metin Oluşturma Sürecinde Yazma Aşamalarını Uygulama

1. Yazma öncesi hazırlık çalışmaları yapar.

Konu seçimini yapar.

Yazının amacını ve hedef kitlesini belirler.

Metin türünü belirler.

Yazısında kullanabileceği düşünceleri, bilgileri ve olayları çeşitli tekniklerle (kavram ağı oluşturma, beyin fırtınası, tartışma, yazılı. sözlü ve görsel kaynaklardan yararlanma) ortaya çıkarır.

2. Yazacağı metni planlar.

Konuyu sınırlandırır.

Metinde yer vereceği ana düşüncelyi, yardımcı düşünceleri belirler.

Metinde vereceği bilgileri ve olayları sıraya koyar.

Metne uygun bir başlık tasarlar.

3. Planladığı metnin taslağını oluşturur.

Düşünceleri, bilgileri veya olayları düzenleyerek yazıya döker.

Yazısını düşüncelyi geliştirme yolları (tanımlama, örneklendirme, tanık gösterme, sayısal verilerden yararlanma, açıklama, benzetme, karşılaştırma, soru sorma) kullanarak detaylandırır, geliştirir.

Olaya dayalı metinlerde betimlemeler yapar.

Olaya dayalı metinlerde karşılıklı konuşmalara ve iç konuşmalara yer verir.

Daha önce belirlediği başlığın metnin taslak haliyle uyumunu gözden geçirir.

4. Metni içerik ve biçim yönünden gözden geçirir ve düzenler.

Yazısını içerik (başlık, kelime tercihleri, anlatım bozuklukları, paragraflar arası ilişkiler, metnin bütünlüğü, akıcılık, üslup, vb.) açısından değerlendirir ve düzeltir.

Yazısını biçim (sayfa düzeni, yazım, noktalama, okunaklılık vb.) açısından değerlendirir ve düzeltir.

5. Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır.

Yazdıklarını öğretmeni, aile bireyleri, arkadaşları ve uzak çevredeki insanlarla paylaşır.

Yazdıklarını okuma, panoda sergileme, elektronik ortamlar, basılı olarak yayımlama gibi yolları kullanarak başkalarıyla paylaşır.

Verilen kazanımlarla öğrencilerin yazılarını belli bir plan dahilinde ve düzenleyerek yazmaları istenmiştir. Öğrenciler yazılarını gelişigüzel yazmayacak ve yazma aşmalarını belirleyecektir. Böylece yazının daha sistemli olması sağlanabilir. Öğrenci yazıyı istenen şekillerde yazıp kontrol ettikten sonra yazısını başkalarıyla paylaşır. Böylece yazısını başkalarının gözünden de görme ve değerlendirme fırsatı elde edebilir. Ayrıca yazılarını paylaşan öğrencilerde özgüven oluşup yazmaya karşı istek artabilir.

Beceri 3: Yazma Amacına Uygun Farklı Metin Yapılarını Kullanma

Bilgi vermeye dayalı metin yapılarını (tanımlamaya dayalı, listelemeye dayalı; kronolojik sıralama, sebep-sonuç ve problem-çözüm ilişkisine dayalı metinler) oluşturur.

Öykülemeye dayalı metin yapısını ve türlerini (masal, hikaye, fabl, kısa oyun metni) oluşturur.

Düzeyine uygun deneme metinleri oluşturur.

Tartışmaya dayalı metin oluşturur.

Günlük yaşamda gereksinim duyabileceği metinleri (dilekçe, öz geçmiş, özet, tutanak, duyuru vb.) oluşturur.

Verilen kazanımlarla öğrencilerin hep aynı türlerde yazmalarının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Öğrencinin hem olay yazıları hem de düşünce yazıları yazmaları amaçlanmıştır. Öğrenciler aynı zamanda günlük hayatta ihtiyaç duydukları metin türlerini yazmayı da öğreneceklerdir. Öğrencilerin farklı metin türlerinde de yazarak yazma becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

Beceri 4: Farklı Alanlarda Araştırma Yaparak Sonuçlarını Yazılı Olarak Sunma

Farklı kaynaklardan edindiği bilgileri karşılaştırır, sentezleyerek kendi cümleleriyle ifade eder.

Hazırlayacağı rapora ilişkin kaynakların ve bilgilerin doğruluğunu sorgular.

Alıntı yaptığı kaynakları metin içinde ve dışında gösterir.

Verilen kazanımlarla öğrencilerin konuyla ilgili araştırma yapmaları istenmektedir. Öğrenciler araştırma yaparak, sorgulayarak, eleştirerek, kaynaklara dayandırarak bilimsel bir şekilde yazabileceklerdir.

Beceri 5: Yazılı Anlatım Çalışmalarında Teknolojinin Sunduğu İmkanlardan (Bilgisayar, internet vb.) Yararlanma

Elektronik ortamda, özellikle interneti kullanarak, çeşitli metinler üretir, metinleri içerik ve biçim açısından düzenler.

Oluşturduğu metinleri görsel ve işitsel materyallerle zenginleştirir/ görsel materyalleri metinle zenginleştirir.

Elektronik ortamda paylaştığı yazılı ve görsel içeriğin sorumluluğunu alır (MEB, 2012: 6-9).

Günümüzde teknolojinin önemi hızla artmakta ve teknoloji hayatın her alanında kullanılmaktadır. Bundan dolayı öğrencilerin yazma eğitimi alırken de teknolojiyi etkili bir biçimde kullanması, metin oluştururken ve paylaşıırken de teknolojiden yararlanması programda ulaşılması gereken kazanımlar arasında yer almıştır.

2.6. İlgili Araştırmalar

Özbay (1995) “Ankara Merkez Ortaokullarındaki Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışma, ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatım seviyelerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada öğrencilerin kompozisyon sonuçları tahlil edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan okullarda Türkçe öğretimının son derece yetersiz olduğu ve öğrencilerin verilen bilgileri davranışa dönüştüremediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Deniz (2000), “Yazılı Anlatım Becerilerinin Köy ve Kent 5. Sınıf Öğrencilerinin Durumu” adlı araştırma köy ve kentte yaşayan öğrencilerin yazılı anlatım beceri seviyelerini tespit etmek ve köy ve kent yaşamının yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonucunda köy ve kentte yaşayan öğrencilerin yazılı anlatım becerileri arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

Taylan (2001), “İlköğretim Yazı Öğretimi Programının 1. Kademe Uygulamasının Öğretmen Görülerine Göre Değerlendirilmesi” adlı araştırmada programın hedef, davranış, içerik, eğitim durumları, araç-gereç, yöntem ve teknikler ve değerlendirme ögelerine uygun hazırlanan anket, araştırma evreninde ve örnekleminde yer alan ilköğretim okulları sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır. Araştırma sonucunda programın genel olarak başarılı olduğu ve eksikliklerinin düzeltilmesiyle program değerlendirme kriterlerine uyabileceği ve geliştirilebileceği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Mehmet Temizkan (2001), tarafından “İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazılı anlatımlarının Dil Gelişimi Bakımından İncelenmesi” adlı çalışma 2001 yılında yapılmıştır. Çalışma, ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri ile dil gelişimleri arasındaki ilişkiye saptamak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada on beş Türkçe öğretmeninden 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerine ait iki yüz yirmi beş kompozisyon kağıdı alınıp bunlar cümle, kelime, hece, morphem sayısına göre incelenmiştir.

Araştırma sonucunda bu sınıflarda düzgün bir gelişmenin gerçektelemediği saptanmıştır. Sınıf ilerledikçe düşme görölmektedir. Bunun sebebi olarak ise ilköğretimin ikinci kademesinde Türkçe dersine ayrılan zamanın ilköğretimin birinci kademesinde Türkçe dersine ayrılan zamandan az oluşudur.

Ahmet Koçak (2005) tarafından “İlköğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma” adlı bu çalışma, ilköğretim beşinci sınıf ve sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerine incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel bir araştırma olup öğrencilerin kompozisyonları bazı ölçütlere göre değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, ilköğretim beşinci ve sekizinci sınıf öğrencileri arasında yazılı anlatım yönünden belirgin bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin kompozisyonlarındaki kelime sayıları, cümle uzunlukları birbirine yakın düzeydedir. Araştırmada köyde ve şehirde yaşayan öğrencileri arasında yazılı anlatım yönünden belirgin bir fark bulunmuştur Şehirde yaşayan öğrencilerin yazılı anlatım becerileri daha gelişmiştir. Köyde yaşayan beşinci sınıf öğrencilerinin çalışmalarına bakıldığında kağıt düzeni ve paragraf konusunda eksikliklerinin olduğu gözlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin okuma alışkanlıkları, anne-baba eğitim durumları, mesleki ve diğer faktörlerin, yazılı anlatım çalışmalarında önemli bir etken olduğu tespit edilmiştir.

“İlköğretim 4 ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Yazı Dilindeki Kelime Hazinesinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı doktora tezi Turan Temur tarafından 2006’da yapılmıştır. Araştırma, ilköğretim 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarında hangi kelimeleri ne sıklıkta kullandıklarını saptamak, yazılı anlatımlarında kullandıkları kelimeleri cinsiyet, okul öncesi eğitim, anne-baba eğitim durumları, kardeş sayısı, evde ve ya okulda kitap okuma sıklığı, yazı türü değişkenleri incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma, betimsel niteliktedir. Araştırmanın evreni, Gazi Üniversitesi Vakfı Özel İlköğretim Okulu, Ulubatlı Hasan İlköğretim Okulu, Baldudak İlköğretim Okulu ve Örencik İlköğretim Okulunda okuyan 4 ve 5. sınıf öğrencileridir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin üç yazılı anlatımda da kullandıkları kelimeler sık kullanımdan aza doğru sırasıyla isim, fiil, sıfat, zarf, bağlaç ve edatlardır. Gelir düzeyi yüksek olan ailelerin çocuklarının toplam ve farklı kelime sayıları orta ve alt ekonomik düzeyde olan ailelerin çocuklarına göre daha yüksektir. Araştırmaya katılan öğrencilerin kitap ve gazete okuma sıklıkları arttıkça bilgilendirici ve öyküleyici metinlerde kullandıkları toplam ve farklı kelime sayıları artmaktadır.

Kırbaş (2006), “İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışma, ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin

yazılı anlatımda yaptıkları, imla, noktalama kurallarının uygulanması ve planlama hatalarının belirlenmesi için yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin yazılı anlatım becerileri okul, cinsiyet, ailenin aylık geliri ve en sevilen ders gibi değişkenlere göre farklılaştığı tespit edilmiştir.

Karateke (2006), “Yaratıcı Dramanın İlköğretim İkinci Kademedeki Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi” adlı çalışmada altıncı sınıf öğrencileri deney ve kontrol grubu olarak iki gruba ayrılmış ve bunlara ön testler uygulanarak bu öğrencilerin yazılı anlatım beceri seviyeleri ve yazılı anlatıma yönelik tutumları ölçülmüştür. Deney grubunda yaratıcı drama bir teknik olarak kullanılmış ve öğrencilerin yazılı anlatım becerileri geliştirilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda yaratıcı drama tekniğiyle yapılan Türkçe derslerinin geleneksel yöntemler kullanılarak yapılanlara göre yazılı anlatımı geliştirdiği tespit edilmiştir.

İbrahim Coşkun tarafından (2006) “İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Kompozisyon Yazma Becerileri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışma, ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Öğrencilerin yaşı, sosyo-ekonomik düzeyi, cinsiyeti, anne ve babasının eğitim düzeyi, okul öncesi eğitim alıp almama durumunun öğrencilerin yazılı anlatım becerisi üzerindeki etkisi ve Türkçe dersine yönelik tutumun öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini yordama düzeyi incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bazı bulgular aşağıda verilmiştir:

- Öğrencilerin yazılı anlatım becerileri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterir.
- Öğrencilerin yazılı anlatım becerileri kitap okuma sayılarına göre anlamlı bir farklılık gösterir.
- Öğrencilerin yazılı anlatım becerileri annelerinin eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterir.
- Öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları anne-babanın bitirdiği okul durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
- Öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık gösterir.

Sertan Koray Yılmaz (2008) tarafından “İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerileri” adlı araştırma ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma düzeyini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Betimsel bir araştırma olup Çorum’daki altıncı sınıf öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere öyküleyici metin yazdırılmış ve bunlar öyküleyici metin yazma ölçeği ile değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerinin istenen düzeyde olmadığı saptanmıştır. Öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerileri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermezken, anne-babanın öğrenim düzeyi, ailedeki birey sayısı, öğrencinin kendine ait bir odasının bulunması, okul öncesi eğitim alma durumlarına göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren, örneklem, veri toplama araçları, veri toplama süreci, verilerin çözümü ve değerlendirme basamaklarında yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modeli betimsel araştırma modelidir. Türkçe öğretiminin uygulayıcıları olan öğretmenlerin Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini alan öğrencilerin konuyla ilgili duygu, düşünce ve değerlendirmelerini daha iyi aktarabilmek ve sorunları daha detaylı kavrayabilmek amacıyla bu yöntem kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Nitel araştırmalarda verilerin toplanması uzun sürdüğü için küçük gruplarla çalışılır. Bu yüzden araştırma kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılarak Malatya merkezde bulunan 3 ortaokulda görev yapan Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini veren 4 Türkçe öğretmeni ve bu dersi alan 63 beşinci sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Çalışma yapılan okullar Sümer ortaokulu, Barbaros Ortaokulu ve Kemal Özalper Ortaokulu'dur. Araştırmaya katılan öğretmen sayısının az olması Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin seçmeli olup programa yeni dahil edilmiş olması ve bu dersi seçen öğrenci sayısının az olmasıdır.

Tablo-1: Örneklem Okullar, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları

Örneklem Okulları	Öğrenci Sayıları	Öğretmen Sayıları
Sümer Ortaokulu	10	1
Barbaros Ortaokulu	26	1
Kemal Özalper Ortaokulu	27	2

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada iki temel veri toplama aracı kullanılmıştır.

1. Öğretmen Görüşme Formu: Araştırmacı tarafından geliştirilmiş olup Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini veren Türkçe öğretmenlerinin ders ve dersin programına ilişkin görüşlerini almak amacıyla oluşturulmuştur. Görüşme formu açık uçlu sorulardan oluşmaktadır.
2. Öğrenci Görüşme Formu: Araştırmacı tarafından geliştirilmiş olup Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini alan beşinci sınıf öğrencilerinin derse ilişkin görüş ve önerilerini almak amacıyla oluşturulmuştur. Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini serbestçe ifade etmesine olanak veren açık uçlu sorulardan oluşmaktadır.

3.4. Veri Toplama Süreci

Verilerin toplanmasına Kasım 2012’de başlanmış ve veri toplama süreci Mayıs 2013’te tamamlanmıştır. Araştırmada görüşme tekniği kullanılmış ve açık uçlu sorulardan oluşan öğrenci görüşme formu ve öğretmen görüşme formu katılımcılara uygulanmıştır. Öğretmen görüşme formu dört öğretmene, öğrenci görüşme formu ise altmış üç öğrenciye uygulanmıştır. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplar görüşme sırasında araştırmacı tarafından kısa notlar şeklinde yazılarak kaydedilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

Görüşme sırasında kaydedilen cevaplar ayrıntılı bir biçimde incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Bu süreçte her soruya verilen cevaplar içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş ve cevaplara ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde toplanan verilere ait bulgulara ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Araştırmada katılımcılara yöneltilen sorulara verilen cevapların incelenip değerlendirilmesi sonucunda elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

4.1. Öğretmen Görüşlerine Göre Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

4.1.1. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğretmenlere sorulan “Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi için yararlandığınız herhangi bir kaynak var mıdır, varsa nelerdir?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Öğretmenlerin ders için kullandıkları kaynaklar aşağıda sıralanmıştır:

Lise kompozisyon ders kitapları,

Güzel konuşma ve yazma dersi kitapları,

İnternet kaynakları (internetten alınan metinler),

Çeşitli öykü, hikâye ve romanlardan alınan metinler,

Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim programı.

Bilginin en kısa yollardan ve sistemli bir biçimde öğrenciye iletilmesini ve öğrencinin de öğrendiklerini uygulayarak kalıcı hale getirmesini ve yeni araştırmalar yapmasını isteyen öğretmenler bunun için kitaplardan destek almak istemektedir (Yalçın, 1994, akt. Özbay, 2003: 63).

Öğretmenler bu ders için çeşitli kaynaklar kullanmaktadır. Öğretmenlerin kullandıkları kaynakların öğrenci seviyesine uygun olması önemlidir. Öğretmenler Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde kullandıkları kaynak sayısı ve çeşidini artırarak dersi zenginleştirmeli ve öğrencilerin dersten en iyi biçimde faydalanmalarını sağlamalıdır. Öğretmenlerin özellikle Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programından faydalanmaları gerekmektedir. Çünkü programda öğrencilerin ulaşacakları kazanımlar, dersin amaçları ve derste işlenecek etkinlik örnekleri açık ve net bir biçimde ifade edilmiştir. Programın öğretmenlere yol göstermesi açısından başarılı olduğu söylenebilir. Bundan dolayı öğretmenlerin programı dikkatli bir şekilde incelemeleri ve programdan faydalanmaları öğrencilere yazma becerilerini kazandırma adına etkili olabilir. Bu derste öğretmenler çeşitli okuma ve yazma kaynaklarını kullandıklarını, kitap, makale ve dergilerden yararlandıklarını belirtmiş ve öğrencilerin yazma becerilerini en iyi şekilde geliştirmek istediklerini ifade etmişlerdir.

4.1.2. İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlere sorulan “Ders içinde ne tür etkinlikler yapıyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Öğrenciler, derste öğretmenin belirlediği bir konu ile ilgili düz yazı ya da şiir yazmaktadır. Yazılacak metnin türünü öğretmen belirlemektedir. Öğretmen, öğrencilere metnin türü hakkında bilgi vermekte ve örnek metinler göstermektedir.

- Araştırmanın yapıldığı okulların bazılarında öğrenciler yazdıkları yazıları sınıfta rol oynama tekniğiyle canlandırmaktadır.
- Öğretmen derste gönüllü olan öğrencilere yazdıkları yazıları sesli olarak okutturmaktadır.
- Derste, yarım bırakılmış öykü, masal tamamlama çalışmaları, kitap okuma, derste yazılan metinlerin biçim ve içerik yönünden öğrenciler tarafından değerlendirilmesi gibi etkinliklere yer verilmektedir.
- Öğretmen öğrencilerden kendi ifadelerini kullanarak duygu ve düşüncelerini anlatan cümleler yazmalarını istemekte, öğrenciler daha sonra bu cümlelerden paragraf oluşturmaktadır. Derste ayrıca kurguya ve gözleme dayalı metinler yazılmaktadır.

Öğretmenlerin öğrencilere yaptırdıkları etkinlikler sayı ve çeşit bakımından azdır. Ulaşılan bulgulara göre öğrenciler metin oluştururken Yazarlık ve Yazma Becerileri Öğretim Programında belirtilen hususlara uymamaktadır. Örneğin; öğrenciler metin oluştururken metinleri aşamalı bir biçimde oluşturmalıdır (MEB, 2012: 7). Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre derste rol oynama ve drama tekniklerine gereğinden fazla yer verildiği tespit edilmiştir. Türkçe öğretiminde drama çalışmaları temel dil becerilerini öğrencilere kazandırma adına faydalı olabilir. Öğrencileri konuşma becerilerini geliştirmek için drama çalışmaları yaptırılabilir, öğrencilerin kendilerine güven duymaları sağlanıp öğrencilerin söz varlığı zenginleştirilebilir ve cümle kurma becerileri geliştirilebilir. Türkçe öğretiminde zaman zaman drama yöntemine yer verilmesi etkili olurken Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde bu yöntemle çok sık yer vermek dersin drama dersi gibi algılanmasına yol açacaktır. Öğretmenlerin bu konuda dikkatli olmaları gerekmektedir.

Yazma becerisi, ağır gelişen becerilerden biridir ve yazma becerisinin kazanılması için belli bir süreç gerekmektedir (Yıldız, 2006: 214). Öğretmenlerin bu konuda sabırlı olmaları gerekmektedir. Öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilebilmesi için yapılan etkinlikler sınıf içinde kalmamalı, öğrencilere ev ödevleri de verilmelidir. Öğretmenler de bunları inceleyip öğrenci yanlışlarını bildirmelidir (Yıldız, 2006: 214). Öğretmenler bu yüzden sınıf içi etkinliklerle yetinmeyip öğrencilere ödevler de vermelidir.

Öğrencilerin yarım bırakılmış cümle ve metinleri tamamlaması iyi bir etkinlik gibi görünmektedir. Ama burada dikkat edilmesi gereken nokta, duygu, düşünce ve olayların metnin ve cümlenin genel anlamına ve mantıksal bütünlüğüne bağlı kalınarak tamamlanmasıdır (Tazebay ve Çelenk , 2008: 151). Öğretmenlerin buna dikkat etmesi gerekir. Öğrencilerin mantık hataları olduğunda öğretmen bunları düzeltmelidir.

Öğretmenler, derste öğrencileri gönüllülük esasına göre tahtaya kaldırmaktadır. Öğretmen gönüllü olmayan öğrencileri de yazmaya ve yazdıklarını paylaşmaya yöreklendirmelidir. Sınıfta öğretmenin yazma etkinliklerine istek uyandırması ve öğrencilere yazma alışkanlığı kazandırması gerekmektedir. Öğrencilerin yazdıklarını birbirlerine okumaları da okuma ve yazma becerilerinin gelişimine katkı sağlayabilir (Demirel, 2000: 72).

Öğretmenlerin öğrencilere yazma becerisini istenen şekilde kazandırmaları için onlara, sayı ve çeşit bakımından bolca etkinlik yaptırmaları önerilmektedir. Kavcar, Oğuzkan ve Sever'e göre (1997) *“Beceri ancak yaptırmakla ve yazdırmakla kazandırılır.”*

4.1.3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğretmenlere sorulan “Etkinliklerinizi kendini mi hazırlıyorsunuz? Kendiniz hazırlamıyorsanız nereden alıyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya katılan öğretmenlerden üçü etkinlikleri tamamen kendilerinin hazırladıklarını söylemişlerdir. Bunu, deneyimleri ve birikimleri ile yaptıklarını söylemiş ve etkinlikleri hazırlama sürecinde başka kaynaklardan da faydalandıklarını dile getirmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden biri ise etkinliklerin bazılarını kendinin hazırladığını, bazılarını ise internetten ya da Türkçe kitaplarından aldığını söylemiştir.

Öğrencilerin okuyup dinlediklerini anlamalarını ve düşündüklerini söz ve yazı ile ifade etmelerini amaçlayan Türkçe dersinde yazmanın ayrı bir önemi vardır ve yazma becerilerinin kazandırılmasında etkinlik yapmak önemlidir (Baş, 2003: 258). Öğretmenler, öğrencilere sayı ve çeşit bakımından ne kadar çok metin yazdırırsa yazma becerileri de o ölçüde gelişebilir. Öğretmenlerin etkinlik hazırlarken Türkçe ders kitapları, alan kitapları ve Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programından faydalanmaları iyi olabilir.

4.1.4. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğretmenlere sorulan Yazarlık ve Yazma Becerileri dersindeki kazanımları yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya katılan öğretmenlerden biri Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin kazanımlarını yeterli bulmadığını söylemiştir. Bu öğretmene göre dersin kazanımları artırılmalıdır. Programda verilen kazanımlar öğrencilere yazma becerilerini kazandırma konusunda yetersiz ve eksiktir. Öğretmen, öğrenci düzeyleri ve bireysel farklılıkların da göz önünde bulundurularak, kazanımların ve bu yönde düzenlenen

etkinliklerin arttırılmasını istediğini ifade etmiştir. Araştırmaya katılan diğer öğretmenler ise kazanımların yeterli olduğunu ve bu dersin, öğrencilerin yazma becerilerini, kendini ifade etme ve farklı türlerde metin yazma becerilerini geliştirebileceğini belirtmiştir. Programda verilen beceri ve kazanımlara ulaşan öğrencilerde yazma korkusu azalacak ve öğrenciler yazmaya istekli hale gelecektir. Öğretmenlere göre öğrenciler Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini alarak daha iyi yazabileceklerdir. Yazma eylemini aşamalı bir biçimde gerçekleştirecek, yazılarının biçim ve içerik planlamasını etkili bir biçimde gerçekleştirecektir. Öğrenciler, yazılarını paylaşma alışkanlığı kazanacaktır. Böylece öğrencilerde öz değerlendirme becerisi ve kendine güven duygusu gelişebilir. Öğretmenler, öğrencilerin farklı türlerde metin yazmalarını, onların yazma becerilerinin gelişmesi açısından oldukça faydalı gördüklerini ifade etmişlerdir. Verilen bu kazanımın da yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

4.1.5. Beşinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlere sorulan “Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programı’nda uygulama sorunu yaşadığınız yerler var mı?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

- Programda genel olarak uygulama sorunu yaşadığım yer yok. Ama örnek etkinlik sayısı daha fazla olabilirdi ve var olanlar da daha açıklayıcı olabilirdi. Programda teorik bilgiler fazla ve anlaşılır değil (Öğrt1, Öğrt2, Öğrt3).
- Program bireysel farklılıkları dikkate almamış ve ideal öğrenci profiline göre hazırlanmış. Program karmaşık anlamadım (Öğrt2, Öğrt3).
- Bireysel farklılıkları dikkate almamış, kaynak kitap olmadığı için derste sorun yaşıyoruz (Öğrt1, Öğrt2, Öğrt3, Öğrt4).

Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerden ikisi programın bireysel farklılıkları dikkate almadığını düşünmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden birinin programdan hiç haberi yoktur. Dersi programı okuyarak ve göz önüne alarak işlemediğini dile getirmiştir. Bu da dersin verimli ve etkili işlenmesini olumsuz yönde etkileyecektir. Öğretmenin programdan ve kazanımlardan haberdar olmaması Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin amacına ulaşmasını engelleyecektir. Bu dersi alan

öğrenciler de istenen kazanımlara ulaşamayacak ve ders amacına hizmet etmekten çıkacaktır. Bu açılarından bakıldığında bu bulgu oldukça önemlidir.

Öğretmenler genel olarak programı karmaşık bulduklarını ve anlamadıklarını söylemişlerdir. Öğretmenlere göre programda teorik bilgiler fazladır ve verilen uygulama örnekleri azdır. Bu da öğretmenlerin derste ne yapacaklarını bilmemelerine sebep olmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenler programın yeterince açıklayıcı olmadığını düşünmektedir. Öğretmenler programı anlayamamışlardır. Çünkü öğretmenler kaynak kitap sıkıntısı çektiklerini ve derste ne yapacaklarını bilmediklerini ifade etmişlerdir. Oysa kaynak kitap eksikliğinin programda uygulama sorunu bulunup bulunmamasıyla bir ilişkisi yoktur. Bu da programın öğretmenler tarafından anlaşılmadığının bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Öğretmenlerin programı ayrıntılı bir biçimde tekrar tekrar incelemesi ve anlamaya çalışmaları gerekmektedir. Çünkü program dikkate alınmadan işlenen dersler amacına ulaşamayabilir.

4.1.6. Altıncı Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlere sorulan “ Etkinliklerin ölçme ve değerlendirmesini nasıl yapıyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

- Öğrenciler sınıfta metinleri yazdıktan sonra gönüllü olanları tahtaya kaldırıyoruz. Öğrenci metni sesli bir şekilde okuduktan sonra sınıftaki öğrencilerden metni değerlendirmelerini istiyorum. Sınıftaki öğrenciler, metinle ilgili görüşlerini bildiriyor. Daha sonra ben de metnin biçimsel ve içerik açıdan hatalı olan yanlarını söylüyorum (Öğrt1, Öğrt2, Öğrt3, Öğrt4).
- Ölçme ve değerlendirme yaparken öğrencilere puan vermiyorum. Sınıf içinde yazılarında yaptıkları hataları ve bunları nasıl düzelteceklerini söylüyorum (Ö1, Öğrt2, Öğrt3, Öğrt4).
- Ölçme ve değerlendirmeyi çoğunlukla sınıfta yapıyorum. Öğrenciye hatalarını ve bunları nasıl düzelteceğini söylüyorum. Bazen de dersin sonunda öğrencilerin çalışmalarını alıp evde hatalarını belirliyorum ve bunlara birer işaret koyarak öğrenciye veriyorum (Öğrt3).

- Yazılan metinleri öğrencilerle birlikte sınıfta değerlendiriyoruz. Metinde gördüğümüz yanlışları ve metnin iyi yanlarını söyleyerek öğrenciye dönüt ve düzeltmeler veriyoruz. Ölçme ve değerlendirmede öğrenci görüşlerinden de faydalanıyoruz (Öğrt1, Öğrt2, Öğrt4).

Elde edilen bulgulara göre öğretmenler metinleri değerlendirirken herhangi bir ölçme aracı kullanmamakta ve kendi görüşlerine göre metni değerlendirmektedir. Öğretmenlerden üçü, metinleri değerlendirirken öğrenci görüşlerine de başvurmaktadır. Hiçbir öğretmen ölçme ve değerlendirme yaparken akran değerlendirme formu, gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı gibi çağdaş ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanmamaktadır. Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programında bu ölçme ve değerlendirme araçlarına yer verilmiştir. Bununla ilgili olarak programda aşağıdaki ifadeler yer verilmektedir:

“Akran değerlendirme formu, gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı gibi ölçme araçlarının tümünün her yazma çalışmasının tüm aşamalarında uygulanması söz konusu değildir. Öğrenci sayıları göz önüne alındığında her yazma etkinliğinde öz değerlendirme formu, kontrol listesi, akran değerlendirme formunu tüm öğrencilere uygulamak ve değerlendirmek mümkün değildir. Bu şekildeki bir uygulamanın öğretmen ve öğrenciyi yıldıracığı gibi yazma becerisinin geliştirilmesini olumsuz etkilemesi söz konusudur.” (MEB, 2012: 60).

Sözü edilen çağdaş ölçme araçlarının yazma eğitiminde programda belirtildiği şekliyle yerli yerinde kullanılması gerekmektedir. Ölçme araçları kullanılırken bunlar etkinliklerin önüne geçmemeli, etkinliğin özelliğine ve sınıf mevcuduna göre uygun olan ölçme araçları kullanılmalıdır (MEB, 2012: 59). Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenler bahsedilen ölçme araçlarını hiç kullanmadıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin tamamı ölçme ve değerlendirmeyi sınıf içerisinde yapmaktadır ve öğrenciye anında dönüt düzeltme vermektedir. Bu uygulama öğrencinin hatalarını anında fark edip yanlışlarını düzeltebilmesi ve doğruyu öğrenmesi adına olumlu sonuçlar doğurabilir. Yazma becerisinin değerlendirilmesinde amaç öğrenciye yanlışlarını fark ettirmek ve bunu düzeltmesini sağlamak olmalıdır. Yapılacak olan ölçme ve değerlendirme bu amacın önüne geçmemelidir. Ölçme ve değerlendirme bu amacı gerçekleştirme yolunda bir araç olarak görülmelidir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilere ölçme ve değerlendirme yaparken not vermemesi, öğrenci yanlışlarını düzeltip anında dönüt ve düzeltme vermesi öğrencilerin yazma becerilerini

geliştirme yolunda ölçme ve değerlendirmenin bir araç olduğunu fark etmiş olmalarından kaynaklanabilir. Bunun, Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde ölçme ve değerlendirme adına olumlu bir durum olduğu söylenebilir.

Yazma becerileri değerlendirilirken öğretmenlerin dikkat etmeleri gereken bazı hususlar vardır. Bunlar aşağıda sıralanmıştır:

- Öğretmenler öğrenci yazılarını birbiriyle kıyaslayarak değerlendirme yoluna gitmemelidir. Bu, öğrencinin kendini yetersiz hissetmesine ve yazmadan soğumasına yol açabilir.
- Öğretmen öğrencinin kişiliğini değil, oluşturmuş olduğu metni değerlendirmelidir.
- Öğretmen, metni değerlendirirken olumsuz sıfatlar kullanmamaya özen göstermeli, cümlelerinde yıkıcı değil, yapıcı davranmalıdır.
- Öğretmenler öğrencilerin bireysel gelişim özelliklerinin farkında olmalı ve buna göre bir değerlendirme yapmalıdır (Oral, 2003: 21-22, akt. Yıldız, 2008: 155).

4.1.7. Yedinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlere sorulan “Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin öğrencilerin yazma becerilerini geliştireceğine inanıyor musunuz?” sorusuna alınan cevaplar doğrultusunda ulaşılan bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

- Bu ders programda belirtildiği şekilde uygulanırsa öğrencilerin yazma becerilerini geliştirebilir (Öğrt1, Öğrt2, Öğrt3, Öğrt4).
- Dersin öğrencilerin yazma becerilerini geliştirebilmesi adına fayda sağlayacağını düşünüyorum. Öğrencilerin yazma becerileri ve kendilerini ifade etme becerilerini geliştirecektir (Öğrt1, Öğrt2, Öğrt3, Öğrt4).
- Bu ders yazmaya karşı ilgi ve istek uyandırıyor. Dersi alan öğrencilerde yazma alışkanlığının oluşacağını düşünüyorum. Ama yazarlık ve yazma becerileri dersinin sadece 5. sınıflarda değil, 3. ve 4. sınıflarda da işlenmesi gerekiyor. Yani bu ders alt sınıflardan başlatılmalı. Bu şekilde olursa öğrencilerin yazma becerilerini geliştirebilir (Öğrt3).

Öğretmenlerin tamamı Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin öğrencilerin yazma becerilerini geliştireceğine inandıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler, dersin öğrencilerde yazmaya karşı ilgi ve istek uyandıracağını ve öğrencilerin yazma kaygı ve korkularını giderebileceğini ifade etmişlerdir. Öğretmenlere göre Yazarlık ve Yazma

Becerileri dersi, öğrencilerin kendilerini ifade etme becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacaktır. Öğretmenlerden biri bu dersin 3. ve 4. sınıflara da konması gerektiğini, dersin ancak bu şekilde etkili olabileceğini savunmuştur. Bu öğretmene göre Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi daha alt sınıflardan başlatıldığında öğrenciler ortaokula geldiğinde yazma ile ilgili bir korkusu ve kaygısı kalmamış bir şekilde bu dersi almaya başlayacak ve yazmaya daha alışkın olarak bu dersi almaya devam edecektir. 3-4. sınıflar Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini almak için erken olabilir. Bu sınıflardaki öğrenciler dersi almak için yeterli seviye ve olguluğa gelmemiş olabilir. Ayrıca dersin daha alt sınıflardan başlatılması öğrencilerde yazmaya karşı bir bıkkınlık oluşturabilir. Öğretmen, duruma belirtilen yönlerden bakmamıştır. Öğretmenlerin tamamı dersin etkili olabilmesi için programda belirtildiği şekilde işlenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Programda öğrencilerin yazma becerileriyle ilgili olarak “başlangıç düzeyinde”, “orta düzeyde”, “yeterli düzeyde” ve “ileri düzeyde” olmak üzere dört farklı düzey ele alınmıştır. Programda verilen beceri ve kazanımlara ulaşma için dört farklı düzeyle ilgili olarak uygulama örneklerine yer verilmiştir (MEB, 2012: 11). Öğretmenlerin Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini verilen düzeylere ve programda belirtilen uygulama örneklerine göre işlemesi gerekmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri bu yöndedir.

4.1.8. Sekizinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlere sorulan “ Dersin işlenişini canlı hale getirmek ve öğrencilerin derse katılımlarını arttırmak için neler yapıyorsunuz?” sorusuna alınan cevaplar doğrultusunda ulaşılan bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

- Öğrencilerin derse katılımlarını arttırmak için derste drama ve rol oynama çalışmalarına yer veriyorum. Öğrenciler, yazdıkları metinleri canlandırmak için derse katılma konusunda istekli davranıyor. (Öğrt1, Öğrt 3, Öğrt4).
- Metinleri öğrenciyle birlikte değerlendiriyoruz. Öğrenciler, bu çalışmaya katılmada istekli davranıyorlar. Ayrıca öğrencilere anında dönüt-düzeltilme vermem de onların derse ilgilerini canlı tutuyor. (Öğrt1, Öğrt2, Öğrt3, Öğrt4)
- Derse, yazma konusuyla ilgili örnek metinler getiriyorum. Dersi bu örnek metinlerle başlatıyorum. Öğrencileri en iyi ve güzel şekilde yazabileceklerini

söyleyerek derse güdülüyorum ve yazmaya cesaretlendiriyorum. Bu çalışmalar öğrencinin derse ilgili olmasını sağlıyor ve katılımı artırıyor. (Öğrt2)

- Derste konuyla ilgili beyin fırtınası yapıyoruz, derste yapacaklarımızı öğrencilerle birlikte belirliyoruz. Bunu yaparken öğrenci ihtiyaçlarını ve düzeylerini göz önünde bulunduruyorum. Öğrenci düzeylerini dikkate alarak metin yazma çalışmaları yapıyoruz, derste drama çalışmalarına da yer veriyoruz (Öğrt1, Öğrt 3, Öğrt4).

Öğretmenler öğrencileri derse katmak için ve dersin işlenişini canlı hale getirmek için çeşitli etkinliklere yer vermektedir. Öğretmenler öğrencilerin derse katılımını arttırmak için drama çalışmaları yaptırdıklarını söylemişlerdir. Buna göre öğrenciye önce bir yazma konusu verip metin yazdırdıklarını ve daha sonra ise gönüllü olan öğrencilerin bunu canlandırdıklarını ifade etmişlerdir. Bu dramadan çok rol oynama gibi görünmektedir. Öğrenciler bu türden etkinliklere katılmak için büyük bir istek göstermektedir. Türkçe öğretiminde drama yönteminin kullanılması konusunda Maden (2010) aşağıdaki ifadelerle yer vermektedir:

“Dil becerilerini kazandırmada yaparak-yaşayarak kazanım sağlayan drama, etkinlikleri doğru düşünebilmeyi, bilgiye ulaşmada yaratıcı olmayı, eleştirel bakabilmeyi ve biz bilincini temele almaktadır.” (Maden, 2010: 507). Drama yöntemi Türkçe öğretiminde kullanılması gereken tekniklerden biridir. Drama ile öğrencilerin kendilerine olan güvenleri artar, öğrenciler yazılı ve sözlü olarak kendilerini daha iyi ifade edebilir, öğrencilerin konuşma ve dinleme becerilerinde gelişmeler sağlanabilir ve öğrenciler karşılaştıkları durum ve olaylara eleştirel bir gözle bakıp çözüm üretebilir (Maden, 2010: 507). Drama yöntemi Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde de kullanılabilir. Öğrenciler, yazdıkları metinlerin canlandırılacağını düşünüp yazmaya istekli hale gelebilir, ama derste başka yöntemlere yer vermeyip dersi sadece bu yöntemle işlemek yanlıştır.

Metinlerin öğrencilerle birlikte değerlendirilmesi, Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde ölçme ve değerlendirmede olması gereken şeylerden biridir. Zaten Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programında da akran değerlendirilmesine yer verilmiştir. Ama akran değerlendirmenin her derste ve her yazma çalışmasında yapılması öğrenci ve öğretmenlerde bıkkınlığa sebep olabilir. Bu yüzden bu yöntem her

ders ve her yazma çalışmasında değil, zaman zaman uygulanması gereken bir yöntemdir (MEB, 2012: 60).

Öğretmenler, derse yazma konusuyla ilgili örnek metinler getirerek dersi işlemektedir. Öğretmenler öğrencilerin bu şekilde yazmaya cesaretlendiğini ifade etmiştir. Öğrencileri yazmaya cesaretlendirmesi bakımından derse örnek metinler getirerek dersi bunlar üzerinden işlemek olumlu olabilir. Öğrencilerin bilmedikleri metin türlerine ait örnek metinleri görmeleri, onların bilmedikleri metin türleri hakkında fikir sahibi olmaları açısından önemlidir.

Öğretmenler, Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde birbirinden farklı yöntem ve tekniklere yer vermelidir. Çünkü sınıf içinde öğrenci düzeyleri birbirinden farklı olabilir. Öğretmenin eğitim-öğretim ortamını düzenlerken bireysel farklılıklara dikkat etmesi gerekmektedir. Her öğrencinin öğrenme şekli birbirinden farklıdır ve öğrenme değişik biçimlerde edinilir (Yıldız ve Okur, 2010: 756). Bazı öğrenciler okuyarak, bazıları dinleyerek, bazıları not alarak bazıları da yaparak-yaşayarak öğrenir. Bundan dolayı öğretmenlerin öğrencilerin öğrenme farklılıklarını dikkate alarak etkinlikler düzenlemesi, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmesine katkı sağlayacaktır.

4.1.9. Dokuzuncu Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlere sorulan “Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi öğrencileri yazmaya teşvik ediyor mu?” sorusuna alınan cevaplar doğrultusunda ulaşılan bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi öğrencileri yazmaya teşvik ediyor. Bu dersi aldıktan sonra yazar olmayı düşünen öğrencilerimiz var. Bunlarda bazıları evde günlük tutuyor, yazı yazıyor. Ders okumaya da teşvik ediyor. Öğrenciler daha çok kitap okumaya başladı (Öğrt1, Öğrt2, Öğrt4)
- Öğretmenler bu konuda çaba gösterirse ders öğrenciyi yazmaya teşvik edebilir. Öğrencilerin bu dersi aldıktan sonra yazmaya karşı kaygı ve korkuları azaldı.
- Bu ders öğrenciyi yazmaya teşvik etse de bu, henüz yeterli değil. Daha önce bu türden yazma çalışmalarıyla iç içe olmamış öğrencinin yazma korkusunun kırılması için ders alt sınıflardan başlatılmalı (Öğrt3)

- Ders yazmaya teşvik ediyor. Öğrencilerin yazma istekleri arttı. Yazdıkları en kısa metinleri bile heyecanla getirip bakmamızı istiyorlar.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden üçü dersin öğrencileri yazmaya teşvik ettiğini söylemiştir. Bir öğretmen ise dersin öğrencileri yazmaya teşvik etmesi konusunda eksik olduğunu dile getirmiştir. Öğretmenlerin geneline göre ders, öğrencileri yazmaya teşvik etmekte ve öğrencilerin yazma kaygı ve korkularını azaltma konusunda yararlı olmaktadır. Dersi alan öğrenciler eskisine göre daha çok yazı yazmaya başlamıştır. Bazı öğrenciler yazar olmayı düşünmektedir. Bu da öğrencilerin yazmaya karşı genel olarak olumlu bir tutum geliştirdiğini göstermektedir. Öğrenciler, Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini almaya başladıktan sonra daha çok kitap okumaya başlamıştır. Bu açıdan bakıldığında dersin okuma alışkanlığı kazandırma adına da yararlı olduğu düşünülebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden biri Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin öğrencileri yazmaya teşvik etme konusunda yetersiz olduğunu düşünmektedir. Öğretmene göre bunun sebebi dersin daha alt sınıflarda olmamasıdır. Öğretmene göre bu ders, 3. ve 4. sınıflardan başlatılmalıdır. Böylece öğrenciler yazma alışkanlığını daha küçük yaşlarda edinip yazmaya daha cesaretli ve istekli olabilirler. Ayrıca dersin alt sınıflardan başlatılmasıyla öğrencilerin yazma korkuları azalacak ve öğrenciler de yazma eylemine uzak durmayacaklardır. Araştırmaya katılan bu öğretmen Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin 3. ve 4. sınıflardan başlatılmasıyla dersin daha etkili olacağını düşünmektedir.

4.1.10. Onuncu Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlere sorulan “ Öğrenciler dersle ilgili ne tür etkinliklere daha çok katılıyorlar?” sorusuna alınan cevaplar doğrultusunda ulaşılan bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

- Yazdıkları metinleri sınıfta okuma, öz değerlendirme ve akran değerlendirme çalışmaları, yazılanları canlandırma, drama,
- Yazdıklarını sınıfta okuma, öykü tamamlama çalışmaları,
- Metin okuma çalışmaları, okunan metnin değerlendirilmesi ile ilgili fikrini söyleme, örnek metinlerle ilgili tahminde bulunma, öykü tamamlama,

- Beyin fırtınası, grupça bir metin oluşturma, şiir, deneme, öykü gibi farklı türlerde metin yazma çalışmaları, kendi yazdıklarının bulunduğu ve görsellerle desteklenmiş dergiler oluşturma, resimli fabl kitapçıları oluşturma gibi etkinliklere öğrenciler daha çok katılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlere göre derste öğrenciler en çok yazılanları sınıfta okuma etkinliğine katılmaktadır. Yazılan metinle sınıfta okunmakta ve daha sonra da bunlar öğretmen ve öğrenciler tarafından değerlendirilmektedir. Değerlendirme ölçütleri belirlenmemiştir. Öğretmen ve öğrenciler metinleri kendi görüşlerine göre değerlendirmektedir. Belli ölçütlere göre değerlendirme yapmamak karışıklığa sebep olabilir, bu yüzden bunların öğretmen ve öğrenciler tarafından belirlenmesi gerekir. Öğrencilerin örnek metinlerle ilgili tahminde bulunması onların zihinsel becerilerini kullanarak olaylar hakkında bir fikir yürütmesi işlemidir. Düşünme ve öğrenme iç içe kavramlardır. Düşündüğümüz kadar öğreniriz. Yazılan metinler hakkında düşünme ve tahminde bulunma öğrencilerin zihinsel becerilerini kullanmalarını sağlar, onları ezbercilikten uzak tutar ve öğrenmeyi de kalıcı hale getirir (Çerçi, 2005: 18). Öğrenciler hiç bilmedikleri ve karşılaşmadıkları metin türleri hakkında düşünerek ve tahminde bulunarak bu metin türlerini daha kolay kavrayabilir. Öğrenciler bu sayede o metin türünü diğerlerinden ayırt eder ve diğer metin türleriyle benzerlik ve farklılıklarını öğrenebilir.

Öğretmenlere göre öğrenciler görsellerle desteklenmiş metin oluşturma çalışmalarına katılma konusunda istekli davranmaktadır. Öğrenciler, resimli dergiler ve resimli fabl kitapçıları oluşturma etkinliklerine katılmaktadır. Eğitimde çeşitli görsel ve işitsel araç ve gereçler kullanmak önemlidir. Kullanılan araç ve gereçler, hedeflere daha kısa zamanda ulaşma ve öğrenmeyi kalıcı hale getirmektedir. Öğretmenler, öğrencilerin derse daha ilgili ve katılımcı olması için çeşitli araç-gereçler kullanmalıdır. Bununla öğrenci başarısı arasında doğrusal bir ilişki vardır (Demirel, 2000: 129).

4.1.11.On Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlere sorulan “Yazarlık ve yazma becerileri dersi öğretim programında eksik olduğunu düşündüğünüz yerler var mı?” sorusuna alınan cevaplar doğrultusunda ulaşılan bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

Öğretmenlerden biri programda eksik herhangi bir yön bulamadığını, her şeyin tam olduğunu düşünmektedir. Öğretmenlerden biri programın öğrenci seviyesine uygun olmadığını ve programın üst seviyede olduğunu düşünmektedir. Öğretmen ayrıca programda etkinlik örneklerinin ve yazı türleri örneklerinin olmadığını ve programın uygulama kısmının yetersiz olduğunu dile getirmiştir. Bir öğretmenin bu programdan haberi yoktur, programı incelememiştir. Öğretmenlerden biri ise sınıflardaki öğrencilerin farklı düzeylerde olduğunu ve programı farklı düzeylerdeki öğrenciler uygulayamadığını dile getirmiştir.

Öğretmenlerin soruya verdikleri cevaplar birbirinden farklılaşmıştır. Bir öğretmenin programdan hiç haberi yoktur. Dersi programı göz önüne alarak işlememekte, dersi kendi görüş ve yöntemlerine göre işlemektedir. Bu şekilde program dikkate alınmadan işlenen yazarlık ve yazma becerileri dersi ile programda belirlenen becerilere ve kazanımlara ulaşamayabilir. Zaten öğretmenin dersin beceri ve kazanımlarından da haberi yoktur. Bir öğretmen dersin uygulamasında sorun yaşadığını dile getirmiş ve programda örnek etkinlik ve yazı türleri örneklerinin bulunmadığından yakınmıştır. Bundan dolayı sınıfta yapacak etkinlik bulmakta sorun yaşamaktadır. Bu da dersin sıkıcı ve tekdüze geçmesine ve öğrencilerin yazmadan soğumasına sebep olabilir. Öğretmen programda metin türleri hakkında da örnek bulmayı istemektedir. Öğretmenin bunun için programa ihtiyacı olmamalıdır. Metin türleri hakkında bilgi sahibi olmak alan bilgisinin yeterli olmasıyla ilgilidir. Ayrıca birçok kitap, makale ve dergilerde çeşitli metin türleri hakkında örnekler bulunmaktadır. Öğrencilere araştırma becerilerini kazandırmayı amaçlayan öğretmenlerin öncelikle kendilerinin bu beceriye sahip olmaları bu konuda öğrencilere örnek olma bakımından gereklidir. Bir öğretmen de programın üst seviyede olup öğrenci seviyesine uygun olmadığını düşünmektedir. Öğretmene göre öğrenciler verilen beceri ve kazanımlara ulaşacak seviyeye henüz gelmemiştir.

4.1.12.On İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlere sorulan “Yazarlık ve yazma becerileri dersi öğretim programında gereksiz olduğunu düşündüğünüz yerler var mı?” sorusuna alınan cevaplar doğrultusunda ulaşılan bulgular ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

Araştırmaya katılan öğretmenlerden birinin programdan haberi yoktur ve programı incelememiştir. Bir öğretmen programda gereksiz bir yön olmadığını

söylemiştir. Bu öğretmene göre program tamdır. Öğrencilere belirtilen beceri ve kazanımları kazandırma adına yeterlidir ve gereksiz bir yönü yoktur. İki öğretmen ise programın çok soyut olduğunu söylemiştir. Öğretmen, programda kuramsal bilgilere çok fazla yer verildiğini ve bunu gereksiz bulduğunu ifade etmiştir. Bu öğretmenler programda verilen soyut bilgileri anlamadıklarını ifade etmişlerdir. Soyut ve kuramsal bilgilerin çok verilmesini gereksiz bulduklarını ve bunu yerine uygulama ve etkinlik örneklerine daha fazla yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler derste yapabilecekleri farklı türlerde etkinlik bulamadıkları için derste benzer etkinlikler yapmak zorunda kaldıklarını söylemişlerdir. Yazarlık ve yazma becerileri dersinin de bu şekilde işlenmesi ile öğrenciler programda verilen beceri ve kazanımlara tam anlamıyla ulaşamayabilir. Bu konuda öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda bunlardan en önemlisi öncelikle öğretmenlerin programı tam anlamıyla okuyup anlamsı ve uygulamaya çalışmasıdır.

4.2. Öğrencilerle Görüşme Sonucu Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

4.2.1. Birinci Alta Amaca İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere sorulan “ Yazarlık ve yazma becerileri dersini seçtiğinize sevindiniz mi, neden ?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden biri hariç bütün öğrenciler dersi seçtiğine sevinmektedir. Öğrenciler dersi sevmektedir. Öğrencilerin dersi sevmeye nedenleri belirtilme sıklığına göre aşağıda verilmiştir.

- Öğrenciler dersi eğlenceli geçtiği için sevdiklerini ifade etmişlerdir.
- Öğrenciler derste yeni şeyler öğrendikleri ve bilgi birikimlerini arttırdıkları için dersi sevmektedir.
- Öğrenciler derste drama çalışmalarına sıklıkla yer verildiğinden derse karşı olumlu tutum geliştirmişlerdir.
- Öğrencilerden bazıları ileride yazar olmayı düşündüğü için dersi seçtiğini ifade etmiştir.

- Bazı öğrenciler derste kompozisyon yazdıkları için dersi sevdiklerini ifade etmişlerdir. Bu öğrenciler kompozisyon yazmayı sevdiklerini dile getirmişlerdir.
- Öğrenciler dersin yazma becerilerini geliştirdiğini düşündükleri için dersi sevmektedir.
- Bazı öğrenciler dersi öğretmeni sevdikleri için seçmiştir. Öğretmenin dersi eğlenceli işlediğini ve konuları iyi anlattığını düşünmektedir.
- Öğrenciler yazarlık ve yazma becerileri dersinin hayal gücünü kullanmalarına daha çok olanak sağladığını ve düşünme becerilerini daha etkili kullanarak yeni şeyler üretmelerini sağladığını düşünmektedir.
- Öğrencilere göre yazarlık ve yazma becerileri dersi onarın okuma becerilerini geliştirmelerine de katkı sağlamıştır. Öğrenciler dersi almaya başladıktan sonra okuduklarını daha iyi anladıklarını ifade etmişlerdir ve öğrenciler bundan dolayı dersi seçtiklerine sevindiklerini söylemişlerdir.
- Öğrencileri yazarlık ve yazma becerileri dersinin dil bilgisini öğrenmelerine katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrenciler kelimelerin bazı kelimelerin doğru yazılışlarını, noktalama işaretlerini yerli yerinde kullanmayı, öğrendiklerini söyleyip bunlardan dolayı dersi sevdiklerini belirtmişlerdir.
- Öğrenciler yazarlık ve yazma becerileri dersiyle birlikte farklı yazı türlerinde yazı yazmayı öğrendiklerini, yazı yazmaya karşı isteklerinin arttığını söylemişleridir.

Öğrencilerden biri ise yazarlık ve yazma becerileri dersini sevmemektedir. Dersi isteyerek seçmediğini, sadece Türkçe derslerine katkısı olacağını düşündüğü için seçtiğini ifade etmiştir.

Öğrencilere göre ders oldukça eğlenceli geçmektedir. Öğrenciler derste yeni bilgiler öğrenmektedir. Bu ders öğrencilerin okuma becerilerine de katkı sağlamış ve onların okuma alışkanlığı kazanmasına yardımcı olmuştur. Öğrencileri yazarlık ve yazma becerileri dersinin dil bilgisini öğrenmelerine katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrenciler kelimelerin bazı kelimelerin doğru yazılışlarını, noktalama işaretlerini

yerli yerinde kullanmayı, öğrendiklerini söyleyip bunlardan dolayı dersi sevdiklerini belirtmişlerdir. Derste drama çalışmalarına sıklıkla yer verilmektedir. Türkçe derslerinde drama yöntemini kullanmak zaman zaman faydalı olabilir ama bu yöntemin sınırlılıkları da vardır. Drama yöntemiyle öğrenilen bilgiler kalıcı olabilir. Çünkü öğrenciler yaparak ve yaşayarak öğrenmişlerdir. Drama çalışmaları öğrencilerin konuşma becerilerinin gelişmesine katkı sağlayıp öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade etmelerine yardımcı olabilir. Öğrencilerin yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini geliştirebilir. Bu yöntemin bazı sınırlılıkları da vardır. Drama yönteminin uygulanması zaman alabilir, yetenekli öğrenciler öne çıkabilir ve öğrenciler aşırıya kaçabilir (Özbay, 2011: 142-143). Bundan dolayı öğretmenin dikkatli olması gerekmektedir. Yazarlık ve yazma becerileri dersinde de zaman zaman bu yöneme başvurulabilir ama dersin tamamında kullanılmaması gerekir.

4.2.2.İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere sorulan “Yazarlık ve yazma becerileri dersinin sıkıcı yönleri var mıdır, varsa nelerdir ?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Tablo -2 Yazarlık ve yazma becerileri dersinin öğrenci görüşlerine göre sıkıcı olma durumu

	YYB dersi sıkıcı	YYB dersinde bazen sıkılıyorum	YYB dersi sıkıcı değil	Toplam
Öğrenci Sayısı	8	5	50	63

Yukarıdaki tablodan hareketle öğrencilerin sekizi yazarlık ve yazma becerileri dersinin sıkıcı olduğunu düşünmektedir. Beş öğrenci bu derste bazen sıkıldıklarını ifade etmişlerdir. Elli öğrenci ise dersi sıkıcı bulmamaktadır. Öğrenci görüşlerine göre yazarlık ve yazma becerileri dersinin sıkıcı yönleri aşağıda verilmiştir.

- Öğretmenin aynı konuyu arka arkaya birkaç hafta işleyip çok uzatmasından dolayı öğrenciler derste sıkıldıklarını ifade etmişlerdir (Öğr1, Öğr2, Öğr3).

- Öğretmenler derste drama yöntemine çok fazla yer vermektedir. Bu yüzden öğrenciler derste hep drama yapmak istemekte ve öğretmen drama yaptırmadığında öğrenciler sıkılmaktadır (Öğr1, Öğr2, Öğr3, Öğr4, Öğr5, Öğr6, Öğr7, Öğr8).
- Kompozisyon yazma çalışmaları derste çok fazla yapılmaktadır. Kompozisyon yazmaktan hoşlanan öğrenciler derste sıkılmaktadır (Öğr4, Öğr5, Öğr6)
- Öğrencilerin bir kısmı hep hikaye ya da şiir türlerinde yazıp başka türlerde yazı yazmadıklarından yakınmıştır (Öğr4, Öğr5, Öğr6)
- Öğretmen anlatacak bir şey bulamadığı zaman ders boş geçmektedir ve öğrenciler sıkılmaktadır (Öğr2, Öğr3)
- Öğrencilerin bir kısmının konuyla ilgili ön bilgisi olmadığında yazacak bir şey bulamamaktadır ve derste sıkılmaktadır (Öğr2, Öğr3).

Elde edilen bulgula göre dersin programda belirtilen şekilde işlendiği ve verimli geçtiği söylenemez. Öğretmenler derste drama yöntemine çok zaman ayırmakta ve başka yöntemlere zaman ayırmamaktadır. Öğretmenler çoğunlukla şiir ve kompozisyon türlerinde yazı yazdırmaktadır. Oysa öğretmenlerin öğrenci ilgilerine ve düzeylerine uygun olarak farklı türlerde de metin yazdırmaları gerekmektedir. Öğretmenler derste anlatacak bir şey bulamadıkları ve ders bazen boş geçtiği için öğrenciler sıkıldıklarını ifade etmiştir. Öğretmenlerin bu konuda bir şeyler yapmaları gerekmektedir. Öğretmenler programı iyi okumalı ve derste farklı etkinlikler de düzenleyerek dersin sıkıcı geçmesini engellemelidir.

4.2.3. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere sorulan “Yazarlık ve yazma becerileri dersinin daha güzel yazmanızı sağladığına inanıyor musunuz ?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya katılan altmış üç öğrenciden beşi yazarlık ve yazma becerileri dersinin daha güzel yazmalarını sağladığına inanmadıklarını belirtmiştir. Bu öğrencilerin dördünün yazma konusunda özgüven eksikliği bulunmaktadır. Çünkü

bunlar yazdıkları yazıların güzel olmadığını ve ne kadar uğraşsalar da güzel yazamayacaklarını söylemişlerdir. Bir öğrenci ise çok fazla yazı yazdığını ama yazılarını beğenmediğini ve artık yazmak istemediğini belirtmiştir. Bir öğrencinin ise bu soruyla ilgili bir fikri yoktur. Çünkü sınıfa yeni geldiğini söylemiştir.

Araştırmaya katılan elli altı öğrenci yazarlık ve yazma becerileri dersinin yazma becerilerini geliştireceğine inanmaktadır. Öğrencilerin verdikleri cevaplar belirtilme sıklığına göre aşağıda verilmiştir:

Öğrenciler bu dersi almadan önceki zamanlarına göre daha çok yazı yazdıklarını söylemişlerdir. Öğrenci görüşlerine göre kompozisyon ve şiir yazmak yazma becerilerini geliştirmiş ve bu türlerde çok yazı yazmaları sonucunda daha kapsamlı düşünüp hayal güçlerini daha iyi kullanabilmişlerdir. Bu şekilde düşünen öğrencilerin çoğu Sümer Ortaokulu'na kayıtlıdır. Sümer Ortaokulunda yazarlık ve yazma becerileri derini alan on öğrenciden yedisi kompozisyon ve şiir yazmanın yazma becerilerini geliştirdiğini düşünmektedir. Ayrıca bu okulda okuyan öğrencilerden bazıları bu dersi aldıktan sonra yazım ve noktalamaya daha çok dikkat ettiğini ifade etmiştir.

Barbaros Ortaokulu'nda yazarlık ve yazma becerileri dersini alan öğrenciler, öğretmenlerinin anlara çok yazı yazdırdığını ve bu yüzden yazılarının eskiye oranla düzeldiğini ifade etmişlerdir. Bu okulda yazarlık ve yazma becerileri dersinin yoğun bir şekilde yazı yazma çalışmaları ile geçtiği söylenebilir. Öğrenciler dersi aldıktan sonra düşüncelerini, duygularını, isteklerini ve hayallerini yazıya daha iyi dökebileceklerini ve kendilerini bu şekilde daha iyi ifade edebildiklerini belirtmişlerdir. Bu okulda öğretmen öğrenciler dönüt-düzeltilme vermektedir. Öğrenciler, öğretmenlerinin verdiği dönüt-düzeltilme sayesinde yanlışlarını görüp düzelttiklerini ve yazılarının da eskiye göre daha iyi olduklarını dile getirmişlerdir. Öğrenciler öğrendikleri yeni bilgileri yazılarında kullandıklarını ve bu sayede daha iyi yazdıklarını söylemişlerdir.

Kemal Özalper Ortaokulu'nda okuyan öğrenciler daha çok yazılarında biçimsel öğelere, yazım ve noktalama işaretlerine bu dersi aldıktan oranla daha çok dikkat ettiklerini ifade etmişlerdir. Bu okuldaki öğrenciler, öğretmenin konuyla alakalı örnek yazıları öğrencilere göstermesinin, öğrencilere çokça kompozisyon yazdırmasının ve drama yöntemine ağırlık vermesinden dolayı yazılarının eskiye oranla daha iyi olduğunu ifade etmişlerdir. Her üç okulda da öğrenciler yazarlık ve yazma becerileri dersini almalarının diğer derslere de katkı sağladığını belirtmişlerdir.

4.2.4. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğrencilere sorulan “ Bu dersi aldıktan sonra kendinizi daha iyi ifade edebiliyor musunuz ?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya katılan öğrencilerden elli dördü dersi aldıktan sonra kendilerini daha iyi ifade ettiklerini, yedisi ise dersin kendilerini ifade etme konusunda kendilerine bir katkı sağlamadığını belirtmiştir. Derse yeni gelen öğrenci ise araştırmanın dışında tutulmuştur.

Dersi alan öğrencilerin yaklaşık %88'i yazarlık ve yazma becerileri dersini aldıktan sonra kendilerini daha rahat ifade ettiklerini söylemişlerdir. Öğrencilerin %12'si ise böyle bir durumun olmadığını söylemişlerdir. Dersten kendini ifade etme konusunda faydalanamadığını söyleyen öğrencilerin sebepleri belirtilme sıklığına göre aşağıda verilmiştir:

- Dersi alan iki öğrenci zaten önceden de kendini iyi ifade ettiğini ve dersi aldıktan sonra bunda bir değişme olmadığını söylemiştir (Öğr18, Öğr36).
- Öğrencilerden biri kendini ifade ederken aşırı heyecanlanmaktadır ve yazarlık ve yazma becerileri dersinden bu konuda yararlanmamıştır (Öğr11).
- Bir öğrenci ise yazısının güzel olduğunu düşünmemekte ve bu yüzden kendini yazarak ifade etmek istememektedir. Bu öğrencinin yazma konusunda özgüven eksikliğinin olduğu söylenebilir (Öğr35).

Yazarlık ve yazma becerileri dersinden kendilerini ifade etme konusunda yararlandığını düşünen elli dört öğrencini nedenleri belirtilme sıklığına göre aşağıda verilmiştir:

- Üç okulda da öğrenciler bu dersi aldıktan sonra öğrencilerin sosyal ilişkileri gelişmiştir. Önceden arkadaşlarının yanında konuşmaya çekinen öğrenciler artık daha rahat konuştuklarını söylemişlerdir.
- Dersi alan öğrencilerden bazılarının kendilerine güvenleri artmış ve kendilerini ifade etme konusunda daha rahat olduklarını söylemişlerdir (Öğr23, Öğr10, Öğr12, Öğr13, Öğr45, Öğr60, Öğr60, Öğr61, Öğr62).

- Öğrenciler yazarlık ve yazma becerileri dersinin konuşma becerilerine de katkı sağladığını söylemişlerdir. Konuşurken düşüncelerini eskisine göre daha iyi dile getirdiklerini belirtmişlerdir.
- Öğrenciler yazarlık ve yazma becerileri dersini drama yöntemiyle işlemenin ve yazdıklarını canlandırmanın kendilerini konuşarak daha iyi ifade etmelerini sağladığını belirtmişlerdir.
- Öğrencilerin bazıları bu dersi almadan önce heyecanlı ve içine kapanık olduklarını ve bu dersi aldıktan sonra bu sorunları yendiklerini söylemişlerdir (Öğr60, Öğr61,Öğr62).
- Öğrenciler dersin okuma ve anlamaya katkısı olduğunu belirtip dersi almaya başladıktan sonra okuduklarını daha rahat anladıklarını dile getirmişlerdir.
- Araştırmaya katılan öğrenciler yanlış kullandıkları kelime ve cümleleri yazarlık ve yazma becerileri dersini almaya başladıktan sonra düzelttiklerinden ve bu şekilde kendilerini daha rahat ifade edebildiklerinden bahsetmişlerdir.

4.2.5. Beşinci Alt Amaca Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere sorulan “ Derste yazdığınız yazıları kendiniz beğeniyor musunuz ?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya katılan öğrencilerin soruya ilişkin verdikleri cevaplar ve soruyla ilgili öğrenci yüzdeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo-3 Öğrencilerin kendi yazılarını beğenme frekans ve yüzdeleri

	Yazılarını beğenen öğrenciler	Yazılarını bazen beğenen öğrenciler	Yazılarını beğenmeyen öğrenciler	Soruyu anlamayan öğrenci sayısı	Toplam
Frekans	38	4	10	11	63
Yüzdelik	60,3	6,3	15,8	17,4	100

Yukarıdaki tablodan elde edilen bilgilere göre on bir öğrenci soruyu anlamamıştır. Bu öğrencilerden bazıları “Derste yazdığınız yazıları kendiniz beğeniyor musunuz ?” sorusuyla kastedilen “yazı” kavramını el yazısının güzel olup olmadığı şeklinde anlayıp ona göre cevaplar vermiştir. Bazı öğrenciler ise soruyu ve kastedileni hiç anlamamış ve ilgisiz cevaplar vermişlerdir. Soruyu anlamayan öğrencilerin yüzdesi 17, 4’tür ve bu soru için verilen ikinci en büyük yüzdeliktir. Yazdıkları yazıları bazen beğenip bazen beğenmeyen öğrenciler bu soru için genel olarak kararsız kalmıştır. Bu öğrenciler genel olarak net bir cevap veremeyip yazılarını beğenip beğenmeme konusunda ortada kalmışlardır. Araştırmaya katılan otuz sekiz öğrenci yazılarını beğendiklerini dile getirmiştir. Buna neden olarak aşağıdaki nedenleri sıralamışlardır:

- Öğrenciler yazdıklarını öğretmenlere göstermekte ve bunları öğretmen beğendiği zaman kendileri de beğenmektedir.
- Öğrenciler yazılarına iyi not verildiğinde bunları beğendiklerini söylemişlerdir.
- Bazı öğrenciler yazılarında içerikle ilgili ya da biçimsel hataları düzelttiklerinde ve ya bunlar öğretmen tarafından düzeltildiğinde yazılarını beğendiklerini belirtmişlerdir.
- Öğrencilerden bazıları açık, anlaşılır, kısa ve öz yazdıkları için yazılarını beğendiklerini ifade etmişlerdir.
- Öğrenciler yazım ve noktalamaya kurallarına uyup düşüncelerini net bir şekilde açıkladıkları için yazılarını beğendiklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin sıraladıkları nedenler genel olarak birbirinden farklılık göstermiştir. Öğrenciler birbirinden farklı ölçütlerle yazılarını değerlendirmektedir. Öğrencilerin kendi yazılarını beğenmelerine en önemli neden olarak öğretmenin beğenileri söylenebilir. Öğretmen öğrenci yazısını beğendiği ve öğrenciyi cesaretlendirdiği zaman öğrenci de yazısını beğenmektedir. Bazı öğrenciler yazılarını açık ve anlaşılır olduğu için beğendiğini dile getirmiştir. Bazı öğrenciler ise yazılarındaki hatalar düzeltildiği zaman yazılarını beğendiklerini ifade etmiştir.

4.2.6. Altıncı Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere sorulan “ Yazarlık ve yazma becerileri dersi beklentilerinizi karşılıyor mu, neden ?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya katılan 63 öğrenciden dördünün verdiği cevaplar bu soru için değerlendirmeye alınmamıştır. Çünkü bu öğrencilerden üçü soruyu anlamadığı için cevaplamamış, bir öğrenci de derse yeni katıldığı için soruyu cevaplamamıştır. YYB dersi araştırmaya katılan dört öğrencinin beklentilerini karşılamamıştır. Bu öğrencilerden Sümer Ortaokulu’na giden iki öğrenci kompozisyon ve şiir dışında bir şey yazmadıklarını ve dersi almadan önce farklı yazı türlerinde de yazı yazmayı beklediğini ama bunun olmadığını söylemiştir. Barbaros Ortaokulu’na giden öğrenci derste çok konu anlatıldığı ve dersi almadan önceki beklentisinin bu yönde olmadığını söylemiştir. Kemal Özalper Ortaokulu’na giden öğrenci ise dersin tamamen drama ile geçeceğini beklediği ama bu beklentisinin gerçekleşmediğini dile getirmiştir. Yazarlık ve yazma becerileri dersi, bu dersi alan elli dört öğrencinin beklentilerini karşılamıştır. Dersin öğrencilerin beklentilerini karşılama sebepleri belirtilme sıklığına göre aşağıda verilmiştir:

- Öğrenciler derse çok fazla kompozisyon yazmayı beklediklerini ve bunun gerçekleştiğini söylemiştir.
- Öğrenciler dersi aldıktan sonra duygu düşünce, istek ve hayallerini kompozisyon şeklinde daha kolay yazıya dökebilmektedir.
- Derste drama çalışmalarına sıkça yer verilmesi öğrencilerin beklentilerini karşılamaktadır.
- Dersi almadan önce bu dersin eğlenceli geçeceğini düşünen öğrencilerin bu beklentisi gerçekleşmiştir.
- Öğrenciler dersi almadan önce derste yeni ve farklı şeyler öğreneceklerini düşündüklerini söylemişlerdir. Dersi almaya başladıktan sonra da düşündükleri gibi yeni ve farklı şeyler öğrendiklerini ifade etmişlerdir.

- Derste yazma çalışmalarının yoğun olarak yapılması öğrencilerin beklentilerini karşılamaktadır.

Yazarlık ve yazma becerileri dersiyle ilgili yukarıda sıralana beklentilere sahip olan öğrencilerin dersle ilgi beklentileri karşılanmıştır. Bu öğrencilerden Kemal Özalper Ortaokulu'na giden öğrencilerin derste drama yönteminin ağırlıklı olarak kullanılmasının beklentilerini karşıladığını ve öğrencilerin bundan oldukça memnun olduklarını söylemeleri dikkat çekicidir.

4.2.7. Yedinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere sorulan “ Bu derste sevmediğiniz, olmasını istemediğiniz yönler var mı, varsa nelerdir ?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya katılan dört öğrenci soruyla ilgili olmayan cevaplar verdiklerinden dolayı değerlendirmeye alınmamıştır. Verdikleri cevaplar değerlendirmeye alınan 59 öğrenciden 11'inin dersle ilgili sevmediği ve olmasını istemediği yönler vardır. Bunlar, öğrencilerin devam ettikleri okullara göre sevmedikleri yönler aşağıda gösterilmiştir.

Sümer Ortaokulu

Sümer Ortaokulunda yazarlık ve yazma becerileri derinsi alan on öğrenciden dördü bu derste şiir, hikaye ve kompozisyon dışında başka türlerde yazı yazmadıklarını ve bundan çok sıkıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu okulda yazarlık ve yazma becerileri dersini alan bir öğrenci ise öğretmenin aynı konuyu üst üste birkaç hafta işlediğini ve bunun olmasını artık istemediğini söylemiştir.

Kemal Özalper Ortaokulu

Kemal Özalper Ortaokulu'nda yazarlık ve yazma becerileri dersini alan öğrencilerden dördü derste çok fazla kompozisyon türünde yazı yazdıklarından yakınmaktadır. Bu öğrenciler derste daha fazla drama yapmak istemektedir.

Barbaros Ortaokulu

Barbaros Ortaokulu'nda yazarlık ve yazma becerileri dersini alan öğrencilerden üçü dersin çok gürültülü geçtiğini ve öğretmenin sınıfa hakim olamadığını söylemiştir. Bu yüzden ders verimli geçmemektedir. Ayrıca derste sadece yazı yazılıp ilgi çekici

başka etkinliklere yer verilmemektedir. Öğrenciler dersin bu yönlerinden sıkıldıklarını ifade etmişlerdir.

Elde edilen bulgulardan hareketle Sümer Ortaokulundaki öğrenciler her hafta ya şiir ya da kompozisyon türünde yazıp başka türlerde daha az yazmaktadır. Öğrencilerin bu durumdan çok sıkıldığı söylenebilir. Öğrenciler bu durumdan dolayı derse karşı olumsuz bir tutum geliştirmiş olabilirler.

Kemal Özalper Ortaokulunda dersi alan ve dersin olumsuz yönleri olduğunu düşünen öğrenciler ise Sümer Ortaokulunda olduğu gibi çok fazla kompozisyon yazdıklarından şikayet etmişlerdir. Barbaros Ortaokulunda ise dersin gürültülü bir ortamda işlendiğini söyleyen öğrenciler dersin verimli geçmediğinden yakınmaktadır.

Araştırmaya katılan kırk yedi öğrenci dersin sıkıcı ve olmasını istemedikleri herhangi bir yönünün olmadığını söylemişlerdir. Bu öğrencileri görüşlerine göre dersin sıkıcı olmamasının sebepleri şunlardır:

- Öğretmen dersi eğlenceli bir biçimde işlemekte ve öğrenci yazıları ile ilgili drama çalışmaları yaptırmaktadır.
- Derste ilgi çekici konular işlenmektedir.
- Bazı öğrenciler yazı yazmayı çok sevdiklerini ifade etmişlerdir.
- Öğrenciler bu derste yazım kurallarını öğrenmekte, hatalarını görüp düzeltmektedir.
- Öğrenciler sıkıldıklarında oyun oynadıklarını ve diğer derslerde oyun oynama imkanı bulunmayıp bu derste bulunduğundan, dersin oldukça eğlenceli olduğunu ifade etmişlerdir.
- Öğrenciler derste dil kurallarını öğrendikleri için dersi sevmekte ve sıkıcı bulmamaktadır.
- Öğrenciler yeni ve farklı bilgileri öğrendiklerini söylemişlerdir.

Derste olmasını istemediği bir yön bulamayan öğrenciler genel olarak yukarıda verilen ifadeleri sıralamış ve dersin kendileri için verimli olduğunu belirtmişlerdir.

4.2.8. Sekizinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere sorulan “ Sizce bu ders daha zevkli işlenebilir mi ?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya katılan altmış üç öğrencinin otuzu dersin zevkli işlendiğini ve başka bir şekilde işlenmesine gerek duymadıklarını ifade etmişlerdir. Bu öğrencilere göre derste zaten yeterince etkinlik yapılmaktadır ve daha fazla etkinlik yapılmasına da gerek yoktur. Dersin zevkli işlendiğini düşünen otuz öğrencini on sekizi Kemal Özalper Ortaokulu’nda bu dersi almaktadır. Yani Kemal Özalper Ortaokulu’nda dersi alan öğrencilerin yarısına yakın bir kısmı yazarlık ve yazma becerileri dersinin işlenişinden memnundur. Barbaros Ortaokulu’nda yazarlık ve yazma becerileri dersini alan yirmi yedi öğrenciden dokuzunun dersin işlenişi ile ilgili bir sıkıntısı yokken diğer bu okuldaki diğer öğrenciler dersin daha farklı işlenebileceğini düşünmektedir. Sümer Ortaokulu’nda bu dersi alan on öğrenciden ise sadece ikisi dersin işlenişini beğendiklerini belirtmişlerdir. Bu okuldaki diğer öğrencilere göre öğretmen ders işlerken farklı yöntemler kullanabilir. Yazarlık ve Yazma becerileri dersini daha farklı işlenmesine gerek duymadıklarını belirten öğrencilere göre öğretmenleri onlara, şiirler, kompozisyonlar, masallar, hikayeler yazdırmakta ve sonra onlar da bunları canlandırmaktadır ve bu şekilde işlenen dersler oldukça eğlenceli geçmektedir. Dersi başka bir şekilde işlemeye gerek yoktur. Öğrenciler sıkıldığında öğretmenleri onlara oyunlar oynatmaktadır.

Yazarlık ve Yazma becerileri dersinin daha farklı işlenebileceğini düşünen öğrenciler genel olarak Barbaros ve Sümer Ortaokullarındadır. Bu öğrencilerin dersin daha zevkli işlenmesine yönelik sundukları alternatifler belirtilme sıklığına göre aşağıda verilmiştir:

- Öğrenciler derste daha çok drama ve canlandırma çalışmaları yapmak istemektedir.
- Öğrenciler dersi içerisinde daha çok oyunun bulunduğu etkinliklerle işlemeyi istemektedir.
- Öğrencilerin sınıfta gürültü yapması ve derste yapılan çalışmaların böyle bir ortamda yürütülmesi dersin verimli geçmesini engellemektedir. Öğretmen sınıfın sessiz olmasını sağlamalıdır.

- Derste okuma ve dinleme etkinliklerine daha çok yer verilmelidir.
- Öğrenciler derste şiir ve kompozisyon dışında farklı türlerde yazı yazmak istemektedir. Bazı öğrenciler gerekirse evden eşyalar getirip onları betimleyen yazılar yazabileceklerini, bunun farklı bir etkinlik olabileceğini söylemiştir.
- Öğrenciler kitap tanıtım yazıları yazmanın farklı bir etkinlik olabileceğini düşünmektedir.
- Öğrenciler bazen dışarı çıkıp betimlemeye ve gözleme dayalı yazılar yazmak istemektedir.

Dersin farklı işlenmesine yönelik alternatifler sunan öğrenciler daha çok dersin oyunla ya da dramayla işlenmesini istemektedir. Beşinci sınıfa devam eden bu öğrencilerin yaşlarının küçüklüğü gereği derste oyun oynama istekleri doğaldır. Sümer ortaokulunda ise öğrencilerin büyük bir kısmının dersin işlenişinden memnun olmayışı dikkat çekici bir sonuçtur. Bu öğrenciler derste şiir ve kompozisyon dışında daha farklı türlerde yazı yazmadıklarını ve bunun oldukça sıkıcı olduğunu belirtmişlerdir. Bu açıdan bakılırsa Sümer Ortaokulu'nda Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin işlenmesi ile ilgili bir sorun olduğu söylenebilir. Öğrencilerin derse daha çok katması için öğretmenler farklı ve ilgi çekici etkinlikler yapabilir. Öğrencilere farklı metin türlerinde yazma öğretilip bu konuda öğrencilere uygulama yaptırılabilir. Ayrıca dersin verimli geçmesi ve olumlu bir sınıf ortamında geçmesi için derste disiplin sorunları çözülmelidir. Öğrencileri derse daha çok katmak ve öğrenmenin kalıcılığını arttıracak etkinlikler düzenlenmelidir.

4.2.9. Dokuzuncu Alt Amaca İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğrencilere sorulan “Yazarlık ve yazma becerileri dersinin size ne gibi katkıları oldu?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya katılan öğrencilerden biri bu dersin kendisine hiçbir katkısı olmadığını, zaten bu dersi hiç sevmediğini söylemiştir. Öğrenci bu dersi isteyerek seçmemiştir. Altmış iki öğrenci ise bu dersin kendileri için faydalı olduğunu ve dersin

kendilerine birçok katkı sağladığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin dersle ilgili kendilerine katkı sağladığını düşündükleri noktalar aşağıda belirtilme sıklığına göre sıralanmıştır:

- Öğrenciler bu dersi almaya başladıktan sonra daha güzel kompozisyon yazdıklarını düşünmektedir.
- Araştırmaya katılan öğrenciler dersin Türkçe derslerine katkısı olduğunu düşünmektedir.
- Öğrenciler kendilerini artık daha iyi ifade ettiklerini söylemişlerdir.
- Öğrencilere göre yazarlık ve yazma becerileri dersi konuşma becerisinin gelişmesine de katkı sağlamıştır. Öğrenciler artık topluluk önünde konuşurken heyecanlanmadıklarını ve kendilerini konuşarak daha iyi ifade ettiklerini düşünmektedir.
- Öğrencilere göre yazıları eskisine göre daha anlamlı olmuştur.
- Yazarlık ve yazma becerileri dersi okuduğunu anlama ve yorumlamaya katkı sağlamıştır.
- Öğrenciler bu dersle birlikte hikaye, şiir, masal ve fabl türlerinde yazı yazmayı öğrendiklerini söylemiştir.
- Yazarlık ve yazma becerileri dersi öğrencilerin yazma kurallarını öğrenmelerine katkı sağlamıştır.
- Yazarlık ve yazma becerileri dersini alan öğrenciler dersi almaya başladıktan sonra yazma yanlışlarını düzelterek doğrusunu öğrendiklerini ve bunları uygulayarak kalıcı hale getirdiklerini ifade etmişlerdir.
- Öğrenciler konuşurken ve yazarken artık daha düzgün ve özenli cümle kurduklarından bahsetmektedir.
- Öğrenciler bu dersin yazma becerilerini geliştirdiğini düşünmektedir.

4.2.10. Onuncu Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere sorulan “Yazarlık ve yazma becerileri dersini aldıktan sonra yazmaya ve yazarlığa bakışınız değişti mi? Nasıl?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya katılan kırk yedi öğrenci bu dersi almaya başladıktan sonra yazarlık ve yazmaya karşı bakışlarının değiştiğini söylemiştir. Bu öğrencilerin yazmaya ve yazarlığa bakışlarının değişme sebepleri aşağıda belirtilmiştir:

- Öğrenciler önceden yazmaya karşı soğuk ve isteksizken şimdi bu düşünceleri değiştirmiştir. Öğrenciler artık yazmayı sevmektedir.
- Yazarlık ve yazmaya bakışı değişen öğrencilerin çoğu ileride yazar olmayı düşünmektedir.
- Öğrencilerin yazı yazma istekleri artmıştır.
- Önceden Türkçe dersini sevmeyen öğrenciler bu dersi almaya başladıktan sonra Türkçe dersini sevdiklerini söylemişlerdir.
- Bazı öğrenciler yazarlığın düşündüklerinden daha zor olduğunu ifade etmişlerdir.
- Öğrenciler öncesine oranla yazı yazmayı daha çok sevdiklerini söylemişlerdir.
- Bazı öğrenciler yazarların hayatlarını öğrendiklerini ve onlar gibi olmak istediklerini dile getirmektedir.
- Öğrencilerin bu dersi almaya başladıktan sonra yazım yanlışları düzelmiş, kelime hazineleri zenginleşmiştir.
- Bazı öğrenciler eskiden yazmaktan çok sıkıldıklarını ama şimdi yazı yazmanın oldukça eğlenceli ve zevkli olduğunu fark ettiklerini belirtmişlerdir.
- Kompozisyon yazmanın düşüncüyü, hayal gücünü ve kelime hazinesini zenginleştirdiğini söyleyen öğrenciler bundan oldukça zevk aldıklarını ifade

etmektedir. Bu öğrenciler önceden kompozisyon yazmaktan çekindiklerini söylemişlerdir.

Yazarlık ve Yazma becerileri dersinin öğrencilerin yazmaya bakışlarını olumlu yönde değiştirmesi bakımından etkili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin dersi almaya başlamadan önceki halleriyle şimdiki halleri arasında fark gözlenmektedir. Öğrenciler dersi almaya başlamadan önce yazmaya karşı isteksiz ve korkuluyken şimdi yazma istekleri artmış ve yazma korkuları giderilmiştir. Bu açıdan bakıldığında dersin etkili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin böyle düşüncelerinin nedeni olarak ise öğrencilerin yazmayla daha ok iç içe olması ve eskisine göre daha çok metin yazmaları gibi nedenler gösterilebilir. Öğrenciler bu derste yeni bilgiler öğrendiklerini ve bu yüzden dersi sevdiklerini önceden ifade etmişlerdi. Öğrenciler dersi almaya başladıktan sonra yazım ve noktalama yanlışlarını düzeltmiş ve kendilerine olan güvenleri artmıştır. Bu derste yeni ve farklı bilgilerle tanışan öğrencilerin yazmaya karşı bakışları bu söylenen nedenlerden dolayı değişmiş olabilir.

Araştırmaya katılan on beş öğrenci ise yazarlık ve yazma becerileri dersinin yazma ve yazarlığa karşı bakışlarını değiştirmedğini ifade etmiştir. Buna gerekçe olarak bazı öğrenciler yazarlığa ve yazmaya karşı önceden de hiç ilgilerinin olmadığını, yazarlık ve yazma becerileri dersinin de bu düşüncelerini değiştirmedğini ifade etmiştir. Bazı öğrenciler ise bunun zıddı olarak önceden de yazma ve yazarlığa karşı çok olumlu baktıklarını ve yazmayı zaten sevdiklerini, yazarlık ve yazma becerileri dersinin de bu düşüncelerinde herhangi bir değişiklik oluşturmadığını söylemişlerdir.

4.2.11. On Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere sorulan “Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini aldıktan sonra evde de yazı yazıyor musunuz ?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya katılan atmış üç öğrenciden dokuzu evde yazı yazmamakta ve elli dördü evde de yazı yazmaktadır. Evde yazı yazmayan öğrencilerden bazıları buna gerekçe olarak yazılarının zaten güzel olduğunu ve evde yazı yazmaya gerek duymadıklarını göstermişlerdir. Bazı öğrenciler yazmaya karşı ilgisizdir ve bu yüzden evde yazı yazmak istememektedir. Bazı öğrencileri ise evde yazı yazmaya vakit bulamadıklarını söylemiş ve çok ödev yapmalarından yakınmıştır.

Evde yazı yazdığını söyleyen öğrenciler en çok şiir, hikaye, kompozisyon, masal, fabl gibi türlerde yazı yazmaktadır. Bazı öğrenciler evde şiir defterleri ve günlükler tutmuştur. Evde yazı yazdığını söyleyen öğrencilerden bazıları buna gerekçe olarak yazı yazmayı çok sevmelerini göstermiştir. Bu soruya ilişkin göze çarpan en önemli bulgu evde öğrencilerin en çok ödev yapmak için yazı yazmalarıdır. Evde yazı yazdığını söyleyen öğrencilerin çoğu evde yazarlık ve Türkçe derslerinde verilen ödevleri yaptıklarını ve bu şekilde yazı yazdıklarını söylemişlerdir. Yani pek çok öğrenci ev ödevlerini yapmanın evde de yazı yazmak olduğunu düşünmektedir.

4.2.1.2. On İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere sorulan “Sizce ders içinde yapılan yazma çalışmaları yeterli midir ?” sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgu ve yorumlar aşağıda verilmiştir:

Bu soruyla ilgili olarak bir öğrenci kararsız olduğunu söylemiş ve kırk iki öğrenci derste yapılan yazma çalışmalarının yeterli olduğunu ve ek çalışmalara gerek olmadığını, yirmi bir öğrenci ise derste yapılan çalışmaların yetersiz olduğunu vurgulamıştır.

Derste yapılan çalışmaların yeterli olduğunu düşünen öğrenciler buna gerekçe olarak aşağıda verilenleri sıralamıştır:

- Öğrenciler her derste bir kompozisyon yazdıklarını söylemiş ve bunun yeterli olduğunun altını çizmişlerdir. Onlara göre ek çalışmalar yapmaya gerek kalmamaktadır.
- Öğrenciler kompozisyon ve hikaye yazdıktan sonra zaten oyun oynadıklarını ve dersin de çok eğlenceli olduğunu vurgulamışlardır.
- Alınan görüşlere göre Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde drama yöntemine sıklıkla yer verilmektedir ve bu da bu ders için yeterli bir etkinliktir.
- Bu derste şiir, hikaye ve kompozisyon türlerinde yeterince yazı yazılmaktadır ve öğrencilere göre daha fazla yazmaya gerek yoktur.

- Araştırmaya katılan öğrenciler Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini aldıktan sonra daha anlamlı yazılar yazdıklarını düşünmektedir ve bunu sağlayanın da derste yaptıkları çalışmalar olduğunu belirtmişlerdir. Bu yüzden onlara göre derste yapılan etkinlikler yeterlidir.

Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde yapılan etkinlikleri yetersiz bulan yirmi bir öğrenci vardır. Bu öğrenciler etkinliklerin çeşitlerinin ve sayısının artırılması gerektiğini düşünmektedir. Bu şekilde düşünen yirmi bir öğrencinin on ikisi Kemal Özalper Ortaokulu'nda okuyan öğrencilerdir. Derste yapılan etkinliklerin yetersiz olduğunu düşünen öğrencilere göre yazma çalışmaları sadece sınıfta yapılmamalı, evde de yazı yazılmalıdır. Öğrencilerin ödev yapmak dışında da yazı yazması onların yazma becerilerini geliştirebilir. Öğrencilerden bazıları sınıftaki yazma çalışmalarını da yetersiz görmekte ve etkinliklerin tür ve sayı olarak artırılmasını istemektedir. Öğrenciler öğretmenlerin hep aynı konuları üst üste işlememesini istemekte ve yeni konular öğrenmek istemektedir. Yapılan yazma çalışmalarını yetersiz gören öğrenciler çoğunlukla Barbaros Ortaokulu'nda bu dersi almaktadır. Bu öğrenciler ayrıca öğretmenleri sınıfta disiplini sağlayamadığı için gürültülü bir sınıf ortamında ders dinlediklerini ve bu yüzden dersin verimli geçmediğini belirtmişlerdir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu çalışma Barbaros, Sümer ve Kemal Özalper Ortaokullarında yazarlık ve yazma becerileri dersini alan atmış üç beşinci sınıf öğrencisi ve dört Türkçe öğretmeniyle yapılmıştır. Araştırmada öğretmenlere ve öğrencilere Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi hakkında iki ayrı görüşme formu uygulanmıştır. İlk olarak öğretmenlerle yapılan görüşme ile ulaşılan sonuçlara yer verilecektir.

Öğretmenlere sorulan birinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, öğretmenler Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi için lise kompozisyon ders kitapları, güzel konuşma ve yazma dersi kitapları, internet kaynakları (internetten alınan metinler), çeşitli öykü, hikâye ve romanlardan alınan metinler, Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programı gibi kaynakları kullanmaktadır. Öğretmenler genel olarak bu ders için kaynak sıkıntısı çektiklerini, derste hangi kaynakları kullanacaklarını bilemediklerini ve bu yüzden ders için bir kaynak kitap çıkarılması gerektiğini vurgulamışlardır.

Öğretmenlere sorulan ikinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, öğretmenler ders içinde metin yazma çalışmaları ve bunları öğrencilere okutturma, cümle ve öykü tamamlama çalışmaları, drama çalışmaları, farklı türlerde metinler yazma gibi çeşitli çalışmalara yer vermektedir.

Öğretmenlere sorulan üçüncü soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerden bazıları derste yaptıkları etkinlikleri kendileri hazırlamakta bazıları da kitaplardan, internetten vb. yerlerden almaktadır. Öğretmenler çeşitli okuma ve yazma kaynaklarını kullanarak, kitap, makale ve dergilerden yararlanarak öğrencilerin yazma becerilerini en iyi şekilde geliştirmek istediklerini belirtmişlerdir.

Öğretmenlere sorulan dördüncü soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerden üçü Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi kazanımlarını yeterli bulduğunu söylemiştir. Kazanımların yeterli olduğunu ve bu dersin öğrencilerin yazma becerisini, kendini ifade etme ve farklı türlerde metin yazma becerilerini geliştirebileceğini belirtmiştir. Öğretmenler verilen kazanımlarla öğrencilerde yazmaya istek uyandıracağını ve yazma korkusunun da azalacağını kastetmişlerdir. Bir öğretmen ise kazanımları yeterli bulmamakta ve bunların artmasını istemektedir.

Öğretmenlere sorulan beşinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerden ikisi programın bireysel farklılıkları dikkate almadığını düşünmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden birinin programdan hiç haberi yoktur. Dersi programı okuyarak ve göz önüne alarak işlemediğini dile getirmiştir. Öğretmenin programdan ve kazanımlardan haberdar olmaması yazarlık ve yazma becerileri dersinin amacın ulaşmasını engelleyecektir. Öğretmenler, genel olarak programı karmaşık bulduklarını ve anlamadıklarını söylemişlerdir. Öğretmenlere göre programda teorik bilgiler fazladır ve verilen uygulama örnekleri azdır. Araştırmaya katılan öğretmenler programın yeterince açıklayıcı olmadığını düşünmektedir. Öğretmenler programı anlayamamışlardır.

Öğretmenlere sorulan altıncı soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, öğretmenler metinleri değerlendirirken herhangi bir ölçme aracı kullanmamakta ve kendi görüşlerine göre metni değerlendirmektedir. Öğretmenlerden üçü, metinleri değerlendirirken öğrenci görüşlerine de başvurmaktadır. Hiçbir öğretmen ölçme ve değerlendirme yaparken akran değerlendirme formu, gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı gibi çağdaş ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanmamaktadır. Öğretmenler ölçme ve değerlendirmeyi sınıf içerisinde yapmakta ve öğrencilere anında dönüt-düzeltilme vermektedir. Böylece öğrencilerin yanlışlarını görüp düzeltmesine fırsat tanımaktadır.

Öğretmenlere sorulan yedinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin tamamı Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin öğrencilerin yazma becerilerini geliştireceğine inandıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler, dersin öğrencilerde yazmaya karşı ilgi ve istek uyandıracağını ve öğrencilerin yazma kaygı ve korkularını giderebileceklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlere göre yazarlık ve yazma becerileri dersi öğrencilerin kendilerini ifade etme becerilerini geliştirmelerine katkı

sağlayacaktır. Öğretmenlerden biri bu dersin 3. ve 4. sınıflara da konması gerektiğini, dersin ancak bu şekilde etkili olabileceğini savunmuştur. Bu öğretmene göre yazarlık ve yazma dersi daha alt sınıflardan başlatıldığında öğrenciler ortaokula geldiğinde yazma ile ilgili bir korkusu ve kaygısı kalmamış bir şekilde ve yazmaya daha alışkın olarak bu dersi almaya devam edecektir.

Öğretmenlere sorulan sekizinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, dersin işlenişini canlı hale getirmek için derste drama çalışmaları, metinleri öğrenciyle birlikte değerlendirme çalışmaları, derse örnek metinler getirme, metinle ilgili öğrencilere tahminde bulundurma, beyin fırtınası gibi etkinlikler düzenlenmektedir.

Öğretmenlere sorulan dokuzuncu soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğretmenlerden üçü dersin öğrencileri yazmaya teşvik ettiğini söylemiştir. Bir öğretmen ise dersin öğrencileri yazmaya teşvik etmesi konusunda eksik olduğunu dile getirmiştir. Öğretmenlerin geneline göre ders öğrencileri yazmaya teşvik etmekte ve öğrencilerin yazma kaygı ve korkularını azaltma konusunda yararlı olmaktadır. Bir öğretmen ise dersin öğrencileri yazmaya teşvik etmediğini dile getirmiştir. Bu öğretmen göre dersin öğrencileri yazmaya teşvik etmesi için bu dersin daha alt sınıflardan, 3 ve 4. sınıflardan başlatılması gerekmektedir.

Öğretmenlere sorulan onuncu soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, yazdıkları metinleri sınıfta okuma, öz değerlendirme ve akran değerlendirme çalışmaları, yazılanları canlandırma, drama, yazdıklarını sınıfta okuma, öykü tamamlama çalışmaları, metin okuma çalışmaları, okunan metnin değerlendirilmesi ile ilgili fikrini söyleme, örnek metinlerle ilgili tahminde bulunma, öykü tamamlama, beyin fırtınası, grupça bir metin oluşturma, şiir, deneme, öykü gibi farklı türlerde metin yazma çalışmaları, kendi yazdıklarının bulunduğu ve görsellerle desteklenmiş dergiler oluşturma, resimli fabl kitapçıları oluşturma gibi etkinliklere öğrenciler daha çok katılmaktadır.

Öğretmenlere sorulan on birinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, bir öğretmenin programdan hiç haberi yoktur. Dersi programı göz önüne alarak işlememekte, dersi kendi görüş ve yöntemlerine göre işlemektedir. Öğretmenin dersin beceri ve kazanımlarından da haberi yoktur. Bir öğretmen dersin uygulamasında sorun yaşadığını dile getirmiş ve programda örnek etkinlik ve yazı türleri örneklerinin bulunmadığından yakınmıştır. Bundan dolayı sınıfta yapacak etkinlik bulmakta sorun

yaşamaktadır. Öğretmen, programda metin türleri hakkında da örnek bulmayı istemektedir. Bir öğretmen de programın üst seviyede olup öğrenci seviyesine uygun olmadığını düşünmektedir. Öğretmene göre öğrenciler verilen beceri ve kazanımlara ulaşacak seviyeye henüz gelmemiştir.

Öğretmenlere sorulan ikinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğretmenlerden birinin programdan haberi yoktur ve programı incelememiştir. Bir öğretmen programda gereksiz bir yön olmadığını söylemiştir. Bu öğretmene göre program tamdır. Öğrencilere belirtilen beceri ve kazanımları kazandırma adına yeterlidir ve gereksiz bir yönü yoktur. İki öğretmen ise programın çok soyut olduğunu söylemiştir. Öğretmen, programda kuramsal bilgilere çok fazla yer verildiğini ve bunu gereksiz bulduğunu ifade etmiştir. Bu öğretmenler programda verilen soyut bilgileri anlamadıklarını ifade etmişlerdir. Soyut ve kuramsal bilgilerin çok verilmesini gereksiz bulduklarını ve bunu yerine uygulama ve etkinlik örneklerine daha fazla yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Barbaros, Kemal Özalper ve Sümer Ortaokullarında Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini alan 63 öğrenciyle görüşme ders hakkında görüşme yapılmıştır. Bu öğrencilerle yapılan görüşme sonuçları aşağıda verilmiştir.

Öğrencilere sorulan birinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğrencilerden biri hariç bütün öğrenciler dersi seçtiğine sevinmektedir. Öğrenciler dersi sevmektedir. Öğrenciler dersi eğlenceli olduğu için, öğretmenin drama çalışmalarına sıklıkla yer verdiği, hayal güçlerini kullanmalarına olanak sağladığı , yeni bilgiler öğrenmelerini sağladığı için sevmektedir. Bazı öğrenciler yazar olmayı düşündükleri için dersi almaktadır. Öğrenciler dersi aldıktan sonra yazım kurallarını ve noktalama işaretlerini daha iyi öğrenmiştir. Bir öğrenci ise dersi isteyerek seçmemiştir, dersi sevmemektedir. Dersi Türkçe derslerine katkı sağlayacağını düşündüğü için seçtiğini söylemiştir.

Öğrencilere sorulan ikinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğrencilerin sekizi Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin sıkıcı olduğunu düşünmektedir. Beş öğrenci bu derste bazen sıkıldıklarını ifade etmişlerdir. Elli öğrenci ise dersi sıkıcı bulmamaktadır. Dersin sıkıcı olmasını başlıca sebepleri ise,

Öğretmenin aynı konuyu arka arkaya birkaç hafta işleyip çok uzatmasından dolayı öğrenciler derste sıkıldıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenler derste drama yöntemine çok fazla yer vermektedir. Bu yüzden öğrenciler derste hep drama yapmak istemekte ve öğretmen drama yaptırmadığında öğrenciler sıkılmaktadır.

Kompozisyon yazma çalışmaları derste çok fazla yapılmaktadır. Kompozisyon yazmaktan hoşlanmayan öğrenciler derste sıkılmaktadır. Öğrencilerin bir kısmı hep hikaye ya da şiir türlerinde yazıp başka türlerde yazı yazmadıklarından yakınmıştır. Öğretmen anlatacak bir şey bulamadığı zaman ders boş geçmektedir ve öğrenciler sıkılmaktadır. Öğrencilerin bir kısmının konuyla ilgili ön bilgisi olmadığında yazacak bir şey bulamamaktadır ve derste sıkılmaktadır.

Öğrencilere sorulan üçüncü soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan altmış üç öğrenciden beşi yazarlık ve yazma becerileri dersinin daha güzel yazmalarını sağladığına inanmadıklarını belirtmiştir. Bu öğrencilerin dördünün yazma konusunda özgüven eksikliği bulunmaktadır. Çünkü bunlar yazdıkları yazıların güzel olmadığını ve ne kadar uğraşsalar da güzel yazamayacaklarını söylemişlerdir. Bir öğrenci ise çok fazla yazı yazdığını ama yazılarını beğenmediğini ve artık yazmak istemediğini belirtmiştir. Bir öğrencinin ise bu soruyla ilgili bir fikri yoktur. Çünkü sınıfa yeni geldiğini söylemiştir.

Araştırmaya katılan elli altı öğrenci Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin yazma becerilerini geliştireceğine inanmaktadır. Öğrenciler bu dersi almadan önceki zamanlarına göre daha çok yazı yazdıklarını söylemişlerdir. Öğrenci görüşlerine göre kompozisyon ve şiir yazmak yazma becerilerini geliştirmiş ve bu türlerde çok yazı yazmaları sonucunda daha kapsamlı düşünüp hayal güçlerini daha iyi kullanabilmişlerdir. Sümer Ortaokulunda yazarlık ve yazma becerileri dersini alan on öğrenciden yedisi kompozisyon ve şiir yazmanın yazma becerilerini geliştirdiğini düşünmektedir. Ayrıca bu okulda okuyan öğrencilerden bazıları bu dersi aldıktan sonra yazım ve noktalamaya daha çok dikkat ettiğini ifade etmiştir.

Barbaros Ortaokulu'nda Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini alan öğrenciler, öğretmenlerinin onlara çok yazı yazdırdığını ve bu yüzden yazılarının eskiye oranla düzeldiğini ifade etmişlerdir. Bu okulda yazarlık ve yazma becerileri dersinin yoğun bir

şekilde yazı yazma çalışmaları ile geçtiği söylenebilir. Öğrenciler dersi aldıktan sonra düşüncelerini, duygularını, isteklerini ve hayallerini yazıya daha iyi dök ebildiklerini ve kendilerini bu şekilde daha iyi ifade edebildiklerini belirtmişlerdir. Bu okulda öğretmen öğrenciler dönüt-düzel tme vermektedir. Öğrenciler, öğretmenlerinin verdiği dönüt düzel tme sayesinde yanlışlarını görüp düzelttiklerini ve bunun da kendileri için iyi olduğunu söylemişlerdir.

Öğrencilere sorulan dördüncü soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğrencilerden elli dördü dersi aldıktan sonra kendilerini daha iyi ifade ettiklerini, yedisi ise dersin kendilerini ifade etme konusunda kendilerine bir katkı sağlamadığını belirtmiştir. Derse yeni gelen öğrenci ise araştırmanın dışında tutulmuştur.

Dersi alan öğrencilerin yaklaşık %88'i yazarlık ve yazma becerileri dersini aldıktan sonra kendilerini daha rahat ifade ettiklerini söylemişlerdir. Öğrencilerin %12'si ise böyle bir durumun olmadığını söylemişlerdir. Dersin kendini ifade etme konusunda kendine bir katkı sağlamadığını düşünen öğrencilerden bazıları aşırı heyecanlı oldukları için kendilerini ifade edememekte, bazıları bu dersten önce de kendilerini ifade konusunda sıkıntısı olmadığını söylemektedir. Bazı öğrencilerin ise yazma konusunda özgüvenleri eksiktir.

Dersin kendini ifade etme konusunda kendilerine yardımcı olduğunu düşünen elli dört öğrenci ise dersin özellikle konuşma becerilerinin gelişmesine katkı sağladığını, artık konuşurken ve yazarken kendilerine güven duyduklarını ve sosyal becerilerinin de geliştiğini ifade etmişlerdir. Bazı öğrenciler yanlışlarını bu ders sayesinde düzelttiklerinden dolayı kendini ifade etmede rahat davrandıklarını söylemişlerdir.

Öğrencilere sorulan beşinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, on bir öğrenci soruyu anlamamıştır. Bu öğrencilerden bazıları “Derste yazdığınız yazıları kendiniz beğeniyor musunuz ?” sorusuyla kastedilen “yazı” kavramını el yazısının güzel olup olmadığı şeklinde anlayıp ona göre cevaplar vermiştir. Bazı öğrenciler ise soruyu ve kastedileni hiç anlamamış ve ilgisiz cevaplar vermişlerdir. Soruyu anlamayan öğrencilerin yüzdesi 17, 4'tür ve bu soru için verilen ikinci en büyük yüzdeliktir. Yazdıkları yazıları bazen beğenip bazen beğenmeyen öğrenciler bu soru için genel olarak kararsız kalmıştır. Bu öğrenciler genel olarak net bir cevap veremeyip yazlarını

beğenip beğenmeme konusunda ortada kalmışlardır. Araştırmaya katılan otuz sekiz öğrenci yazılarını beğendiklerini dile getirmiştir.

Öğrencilere sorulan altıncı soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, Araştırmaya katılan 63 öğrenciden dördünün verdiği cevaplar bu soru için değerlendirmeye alınmamıştır. Çünkü bu öğrencilerden üçü soruyu anlamadığı için cevaplamamış, bir öğrenci de derse yeni katıldığı için soruyu cevaplamamıştır. Yazarlık ve yazma becerileri dersi araştırmaya katılan dört öğrencinin beklentilerini karşılamamıştır. Bu öğrencilerden bazıları kompozisyon ve şiir dışında bir şey yazmadıklarını ve dersi almadan önce farklı yazı türlerinde de yazı yazmayı beklediğini ama bunun olmadığını söylemişlerdir. Bazı öğrenciler derste çok konu anlatıldığı ve dersi almadan önceki beklentisinin bu yönde olmadığını söylemiştir. Kemal Özalper Ortaokulu'na giden öğrenciler ise dersin tamamen drama ile geçeceğini beklediği ama bu beklentisinin gerçekleşmediğini dile getirmiştir. Yazarlık ve yazma becerileri dersi, bu dersi alan elli dört öğrencinin beklentilerini karşılamıştır. Öğrencilerin beklentilerini karşılama nedenleri olarak, derste drama çalışmaların yoğun olarak yer verilmesi ve bu yüzden öğrencilerin dersi eğlenceli olarak görmeleri, derste yoğun olarak yazma çalışmalarına yer verilmesi, derste çoğunlukla kompozisyon yazılması vb. nedenler gösterilebilir.

Öğrencilere sorulan yedinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan dört öğrenci soruyla ilgili olmayan cevaplar verdiklerinden dolayı değerlendirmeye alınmamıştır. Verdikleri cevaplar değerlendirmeye alınan 59 öğrenciden 11'inin dersle ilgili sevmediği ve olmasını istemediği yönler vardır.

Sümer Ortaokulu'nda Yazarlık ve Yazma Becerileri derisini alan on öğrenciden dördü bu derste şiir, hikaye ve kompozisyon dışında başka türlerde yazı yazmadıklarını ve bundan çok sıkıldıklarını ifade etmişlerdir. Kemal Özalper Ortaokulu'nda yazarlık ve yazma becerileri dersini alan öğrencilerden dördü derste çok fazla kompozisyon türünde yazı yazdıklarından yakınmaktadır. Bu öğrenciler derste daha fazla drama yapmak istemektedir. Barbaros Ortaokulu'nda yazarlık ve yazma becerileri dersini alan öğrencilerden üçü dersin çok gürültülü geçtiğini ve öğretmenin sınıfa hakim olamadığını söylemiştir. Bu yüzden ders verimli geçmemektedir.

Öğrencilere sorulan sekizinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan altmış üç öğrencinin otuzu dersin zevkli işlendiğini ve başka bir

şekilde işlenmesine gerek duymadıklarını ifade etmişlerdir. Bu öğrencilere göre derste zaten yeterince etkinlik yapılmaktadır ve daha fazla etkinlik yapılmasına da gerek yoktur. Yazarlık ve yazma becerileri dersini daha farklı işlenmesine gerek duymadıklarını belirten öğrencilere göre öğretmenleri onlara, şiirler, kompozisyonlar, masallar, hikayeler yazdırmakta ve sonra onlar da bunları canlandırmaktadır ve bu şekilde işlenen dersler oldukça eğlenceli geçmektedir. Yazarlık ve yazma becerileri dersinin daha farklı işlenebileceğini düşünen öğrenciler genel olarak Barbaros ve Sümer Ortaokullarındadır. Bu okullarda dersi alan öğrenciler derse farklı türerde de metin yazmak istediklerini, artık kompozisyon ve şiir yazmaktan sıkıldıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler daha çok drama yapmak istemektedir. Bu dersin verimli geçmesi için öğretmenlerin öğrencileri derse katmaya teşvik edecek ilgi çekici etkinlikler yapması gerekmektedir.

Öğrencilere sorulan dokuzuncu soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğrencilerden biri bu dersin kendisine hiçbir katkısı olmadığını, zaten bu dersi hiç sevmediğini söylemiştir. Öğrenci bu dersi isteyerek seçmemiştir. Atmış iki öğrenci ise bu dersin kendileri için faydalı olduğunu ve dersin kendilerine birçok katkı sağladığını belirtmişlerdir. Öğrenciler dersi almaya başladıktan sonra kendilerini daha iyi ifade ettiklerini, heyecanlarını yendiklerini, yazma becerilerinin eskiye oranla daha çok geliştiğini, yazım ve noktalamayı öğrenip yanlışlarını düzelttiğini ve okuma becerilerinin geliştiğini belirtmişlerdir.

Öğrencilere sorulan onuncu soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan kırk yedi öğrenci bu dersi almaya başladıktan sonra yazarlık ve yazmaya karşı bakışlarının değiştiğini söylemiştir. Öğrenciler eskiden yazmaktan korktuklarını, ama bu dersi almaya başladıktan sonra yazmaya korkularının kalmadığını ifade etmişlerdir. Bazı öğrenciler yazmaktan zevk almakta ve ileride yazar olmayı düşünmektedir. Bu öğrencilerin dersi almaya başladıktan sonra kendilerine olan güvenleri artmıştır. Araştırmaya katılan on beş öğrenci ise yazarlık ve yazma becerileri dersinin yazma ve yazarlığa karşı bakışlarını değiştirmede ifade etmiştir. Buna gerekçe olarak bazı öğrenciler yazarlığa ve yazmaya karşı önceden de hiç ilgilerinin olmadığını, yazarlık ve yazma becerileri dersinin de bu düşüncelerini değiştirmede ifade etmiştir. Bazı öğrenciler ise bunun zıddı olarak önceden de yazma ve yazarlığa karşı çok olumlu baktıklarını ve yazmayı zaten sevdiklerini, yazarlık ve yazma

becerileri dersinin de bu düşüncelerinde herhangi bir değişiklik oluşturmadığını söylemişlerdir.

Öğrencilere sorulan on birinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan altmış üç öğrenciden dokuzu evde yazı yazmamakta ve elli dördü evde de yazı yazmaktadır. Evde yazı yazmayan öğrencilerden bazıları buna gerekçe olarak yazılarının zaten güzel olduğunu ve evde yazı yazmaya gerek duymadıklarını göstermişlerdir. Bazı öğrenciler yazmaya karşı ilgisizdir ve bu yüzden evde yazı yazmak istememektedir. Bazı öğrencileri ise evde yazı yazmaya vakit bulamadıklarını söylemiş ve çok ödev yapmalarından yakınmıştır.

Evde yazı yazdığını söyleyen öğrenciler en çok şiir, hikaye, kompozisyon, masal, fabl gibi türlerde yazı yazmaktadır. Bazı öğrenciler evde şiir defterleri ve günlükler tutmuştur. Evde yazı yazdığını söyleyen öğrencilerden bazıları buna gerekçe olarak yazı yazmayı çok sevmelerini göstermiştir. Bu soruya ilişkin göze çarpan en önemli bulgu evde öğrencilerin en çok ödev yapmak için yazı yazmalarıdır. Evde yazı yazdığını söyleyen öğrencilerin çoğu evde yazarlık ve Türkçe derslerinde verilen ödevleri yaptıklarını ve bu şekilde yazı yazdıklarını söylemişlerdir.

Öğrencilere sorulan on ikinci soruyla ilgili olarak elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan bir öğrenci kararsız olduğunu söylemiş ve kırk iki öğrenci derste yapılan yazma çalışmalarının yeterli olduğunu ve ek çalışmalara gerek olmadığını, yirmi bir öğrenci ise derste yapılan çalışmaların yetersiz olduğunu vurgulamıştır. Derste yapılan çalışmaların yeterli olduğunu söyleyen öğrenciler derste zaten yeterince kompozisyon ve şiir yazdıklarını ve ek etkinliklere gerek olmadığını belirtmiştir. Ayrıca bu öğrencilere göre drama çalışmaları da sıklıkla yapıldığından daha fazla etkinlik yapmaya gerek yoktur. Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde yapılan etkinlikleri yetersiz bulan yirmi bir öğrenci vardır. Bu öğrenciler etkinliklerin çeşitlerinin ve sayısının artırılması gerektiğini düşünmektedir. Bu şekilde düşünen yirmi bir öğrencinin on ikisi Kemal Özalper Ortaokulu'nda okuyan öğrencilerdir. Öğrenciler, sınıftaki yazma çalışmalarını da yetersiz görmekte ve etkinliklerin tür ve sayı olarak artırılmasını istemektedir. Öğrenciler öğretmenlerin hep aynı konuları üst üste işlememesini istemekte ve yeni konular öğrenmek istemektedir.

5.2. Öneriler

Araştırma sonucunda ulaşılan bulgular da göz önüne alınarak yazarlık ve yazma becerileri dersi ile ilgili aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

1. Yazarlık ve yazma becerileri dersi öğrenciler tarafından bir kompozisyon dersi olarak görülmektedir. Öğrencilere kompozisyon ve şiir dışında farklı metin türleri de öğretilmeli ve uygulama yapılmalıdır.
2. Derste öğrenci özellikleri de dikkate alınarak farklı etkinlikler yapılmalıdır.
3. Yazarlık ve yazma becerileri dersinde okuma, yazma, konuşma ve dinle becerilerinin de gelişimini sağlayacak etkinliklere yer verilebilir. Yazma becerisi diğer dil becerileriyle ilişkilendirilerek öğretilmelidir.
4. Yazarlık ve yazma becerileri dersinde rol oynama ve drama tekniklerine zaman zaman yer verilmeli ve her ders ve çalışmada bu teknikler kullanılmamalıdır. Aksi durumda ders öğrenciler tarafından drama dersi olarak algılanmaktadır.
5. Yazma çalışmaları sadece sınıfta yapılmamalı, öğrencilere yazma ödevleri de verilmelidir.
6. Öğretmenler ders işlerken tek bir kaynağa bağlı kalmamalı ve farklı kaynakları da kullanmalıdır.
7. Derste eğitim ve öğretim ortamı ve etkinlikler yapılırken öğrenci özellikleri ve bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır. Her derste benzer etkinlikler yapılması bütün öğrencilerin öğrenmesini engelleyecektir. Çünkü her öğrencinin öğrenme özellikleri birbirinden farklıdır.
8. Bu dersi veren öğretmenlerin ders hakkında ve program hakkında bilgi sahibi olması bir zorunluluktur. Öğretmenlerin Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programını dikkatlice okuyup incelemeleri gerekmektedir. Öğretmenler programda belirtilen beceri ve kazanımları öğrenmeli ve bunları öğrencilere kazandırma adına programı kendilerine rehber edinmelidir.

9. Öğretmenlerin yazma becerilerini kazandırması için öğrencileri derse farklı ve ilgi çekici etkinliklerle daha çok katması gerekmektedir. Öğretmenler bu tür etkinlikler düzenleyerek öğrencileri yazmaya cesaretlendirmeli ve onların yazma korkularını gidermeye çalışmalıdır.
10. Öğretmenlerin derste benzer konuları üst üste işlemesi dersi sıkıcı hale getirmekte ve öğrenciler yazmadan soğumaktadır. Bunun önüne geçmek için farklı ve öğrenci düzeylerine uygun konular işlenmelidir.
11. Derste metin oluşturulurken metin oluşturma aşamaları göz önünde bulundurulmalı ve öğrencilerin bu aşamalara dikkat etmeden gelişigüzel metin oluşturmalarına izin verilmemelidir. Öğretmenlerin bu konuda dikkatli davranmaları gerekmektedir.
12. Öğretmenler metin oluşturma sürecinde öğrenciye rehberlik etmeli ve dönüt-düzeltilme vermelidir. Öğrenciyi tek başına bırakmamalıdır.
13. Öğrencilerin evde de farklı türlerde metin yazmaları teşvik edilmelidir. Öğrenci evde günlük ve şiir defterleri tutmalıdır. Öğrencilerin evde yazdıkları yazılar sadece verilen ödevlerle sınırlı kalmamalıdır.
14. Öğretmenler dersi işlerken öğrencilerin anlayamayacağı soyut ve kavramsa bilgilerden uzak durmalı, konuları öğrencilerin anlayacağı şekilde somutlaştırarak anlatmalıdır.
15. Öğretmenler derste öğrencilere çokça uygulama yaptırmalı ve dersi farklı örneklerle işlemelidir.
16. Öğrencilerin bilmedikleri metin türlerinde öğretmenler sınıfa metin örnekleri getirerek öğrencilerin bunları görmesi sağlanmalıdır.
17. Öğrencilere metin yazdırırken önce öğrencilerin kendi hayatlarından ve yakın çevresinden, yani tanıdık oldukları, konulardan başlamaları istenmelidir.
18. Öğretmenler öğrenci yazılarını değerlendirirken başkalarıyla kıyaslama yoluna gitmemeli, kırıncı ve ağır sözler söylememelidir. Amaç öğrencilerin hatalarını görüp düzeltmesini sağlamak olmalıdır.

KAYNAKÇA

- AKYOL, H. (2011). *Türkçe Öğretim Yöntemleri*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- BAĞCI, H. (2012). Öğretmen Adaylarının Türkçenin Yaşadığı Sorunlara Yönelik Farkındalıkları ve Önerileri, *Turkish Studies*, S.7/1.
- BAŞ, B. (2010). Söz Varlığının Oluşumu ve Gelişiminde Çocuk Edebiyatının Rolü, *Türklük Bilimi Araştırmaları*, XXVII.
- BAŞPINAR, O.(2008). *İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Aktif Kelime Serveti Üzerine Bir Araştırma*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- COŞKUN, İ. (2006). *İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Kompozisyon Yazma Becerileri Üzerin Bir Araştırma*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- COŞKUN, E.(2002). Okumanın Hayatımızdaki Yeri ve Okuma Sürecinin Oluşumu, *TÜBAR XI* , 231-234.
- ÇELİKPAZU, E.(2006). *Erzurum Merkez İlçe İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- ÇERÇİ, A. (2005). *Türkçe Öğretiminde Öğrenmeyi Öğrenme Stratejilerinin Öğrencilerin Anlama Düzeylerine Etkisi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- ÇİFTÇİ, M. (1998). Türkçe Öğretiminde Temel İlkeler, *Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, S.1, 59-71.
- DEMİR, C. YAPICI, M. (2007). Ana Dili Olarak Türkçe Öğretimi ve Sorunları, *Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 9, S. 2.
- DEMİREL, Ö. (2000). *Türkçe Öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- ERGÜN, M. ÖZSÜER, S. (2005). Vgotsky'nin Yeniden Değerlendirilmesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 270- 287.
- GÖĞÜŞ, B. (1970). Ana Dili Olarak Türkçe Öğretimine Bir Bakış, *Belleten*, 319, 124-153.

GÖĞÜŞ, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi*, Ankara: Kadioğlu Matbaa.

GÜNEŞ, F. (2003). Okuma- Yazma Öğretiminde Türkçenin Önemi, *TÜBAR Bahar*, XIII, 40-43.

GÜNEŞ, F. (2007). *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma*, Ankara: Nobel Yayınevi.

İŞCAN, A. (2004). *İlköğretim İkinci Kademe Sekizinci Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerin Öğrencilere Estetik Zevk Kazandırmadaki Rolü*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

KARADAĞ, Ö.(2003). Türkçe Eğitiminde Anlatım Tarzları, *TÜBAR Bahar*, XIII, 80-89.

KARAKUŞ, İ.(2002). Dil Öğretiminin Biyo-Psiko-Sosyolojik Boyutları, *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, S. 607.

KARATAY, H. (2010). İlköğretim Öğrencilerinin Okuduğunu Kavrama İle İlgili Bilişsel Farkındalıkları, *TÜBAR 2010 Bahar* , XXVII.

KAVCAR, C., OĞUZKAN, F., SEVER, S. (1997). *Türkçe Öğretimi*, Ankara: Engin Yayınevi.

KIRKKILIÇ, A. AKYOL, H. (Editörler). (2007). *İlköğretimde Türkçe Öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

KOÇAK, A. (2005). *İlköğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

KURUDAYIOĞLU, M.(2010). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Sözlü Anlatımlarının Düşünceyi Geliştirme teknikleri Açısından İncelenmesi, *TÜBAR*, XXIX.

MADEN, S. (2010). Türkçe Öğretiminde Drama Yönteminin Gerekliliği, *TÜBAR Bahar*, XXVII.

MERT, E. (2009). Ana Dili Eğitimi ve Öğretimi Sürecinde Söz Varlığı Belirleme Çalışmalarının Önemi ve “Deyim” Kazandırmaya Yönelik Etkinlik Örnekleri, *Adıyaman Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 2, 83-87.

MEB 2004 1-5. Sınıflar Türkçe Öğretim Programı.

MEB 2005 6-8. Sınıflar Türkçe Öğretim Programı.

ÖZBAY, M.(2011). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri I*, Ankara : Öncü Kitap.

ÖZBAY, M.(2011). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II*, Ankara : Öncü Kitap.

ÖZBAY, M.(Editör). (2012). *Türkçe Eğitimi Açısından Dil Bilgisi Öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

ÖZBAY, M. MELANLIOĞLU, D. (2008). Türkçe Öğretiminde Kelime Hazinesinin Önemi, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 5, S. 1. 30-45.

ÖZDEMİR, E.(1967). *Örnekle ve Uygulamalı Yazma Tekniği*, Ankara: Üçler Yayınevi.

ÖZDEMİR, N. ERDEM, İ. (2011). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazma Alışkanlıklarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Uşak Sosyal Bilimler Dergisi*, 4/2.

SAPIR, E. (1999). *Dil ve Toplum*, Ankara: Multilingual Yayınları.

SEVER, S. (2000). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*, Ankara: Anı Yayıncılık.

ŞENOL, M. (1998). Okuma ve Yazma Öğretiminin Kaynakları, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 206-215.

MEB (2012). Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programı.

TAZEBAY, A. ÇELENK, S. (2008). *Türkçe Öğretimi İlke, Yöntem, Teknikler*, Ankara: Maya Akademi.

TEMİZYÜREK, F. ERDEM, İ. TEMİZKAN, M. (2007). *Konuşma Eğitimi*, Ankara: Pegem Akademi.

TEMİZYÜREK, F. (2003). Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatının Önemi, *TÜBAR*, XIII.

TOPGÜL, S. (2004). *İlköğretim Sekizinci Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Uygulama Çalışmaları Üzerine Bir İnceleme*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ÜNALAN, Ş. (2001). *Türkçe Öğretimi*, Ankara: Nobel Yayınevi.

YALÇIN, A.(2006). *Türkçe Öğretim Yöntemleri*, Ankara: Akçağ Yayıncılık

Sözlü Anlatım, Ankara: Pegem A Akademi 2. Baskı.

YILDIZ, C. (Editör). (2006). *Yeni Öğretim Programına Göre Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

YILDIZ, C. OKUR, A. (2010). İlköğretim Okullarındaki Okuma Etkinliklerinde Göz Ardı Edilen Bir Konu: Sözcük Öğretimi, *Türklük Bilimi Araştırmaları*, XXVII, 753-766.

YILMAZ, AYDIN, Zeynep (2007). *Sınıf Öğretmenlerine Türkçe Öğretimi*, Ankara: Nobel Yayınevi.

YILMAZ, K. S. (2008). *İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerileri*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER

EK-1

YAZARLIK VE YAZMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

Adınız:

Soyadınız:

Çalıştığınız Okul:

1. Yazarlık ve yazma becerileri dersi için yararlandığınız herhangi bir kaynak var mı? Varsa nelerdir?
2. Ders içinde ne tür etkinlikler yapıyorsunuz?
3. Etkinliklerinizi kendiniz mi hazırlıyorsunuz? Kendiniz hazırlamıyorsanız nereden alıyorsunuz?
4. Yazarlık ve yazma becerileri dersindeki kazanımları yeterli buluyor musunuz?
5. Yazarlık ve yazma becerileri dersi öğretim programında uygulama sorunu yaşadığınız yerler var mı ? Varsa nelerdir?
6. Etkinliklerin ölçme ve değerlendirmesini nasıl yapıyorsunuz?
7. Yazarlık ve yazma becerileri dersinin öğrencilerin yazma becerilerini geliştireceğine inanıyor musunuz?
8. Dersin işlenişini canlı hale getirmek için ve öğrencilerin derse katılımlarını arttırmak için neler yapıyorsunuz?
9. Yazarlık ve yazma becerileri dersi öğrencileri yazmaya teşvik ediyor mu?
10. Öğrenciler dersle ilgili ne tür etkinliklere daha çok katılıyorlar?

11. Yazarlık ve yazma becerileri dersi ğretim programında eksik olduğunu dűşündüğünüz noktalar var mı?

12. Yazarlık ve yazma becerileri dersi ğretim programında gereksiz olduğunu dűşündüğünüz yerler var mı?

EK-2

YAZARLIK VE YAZMA BECERİLERİ DERSİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU

Cinsiyetiniz:

Okulunuz:

1. Yazarlık ve yazma becerileri dersini seçtiğimize seviniyor musunuz?
Neden?

2. Yazarlık ve yazma becerileri dersinin sıkıcı yönleri var mı? Varsa
nelerdir?

3. Yazarlık ve yazma becerileri dersinin daha güzel yazmanızı sağladığına
inanıyor musunuz?

4. Bu dersi aldıktan sonra kendinizi daha kolay ifade edebiliyor musunuz?
5. Derste yazdığınız yazıları kendiniz beğeniyor musunuz?
6. Yazarlık ve yazma becerileri dersi beklentilerinizi karşılıyor mu? Neden?
7. Bu derste sevmediğiniz, olmasını istemediğiniz yönler var mı?
8. Sizce bu ders daha zevkli işlenebilir mi? Nasıl?
9. Yazarlık ve yazma becerileri dersinin size ne gibi katkıları oldu?

10. Yazarlık ve yazma becerileri dersini aldıktan sonra yazmaya ve yazarlığa bakışınız değişti mi? Nasıl?

11. Yazarlık ve yazma becerileri dersini aldıktan sonra evde de yazı yazıyor musunuz?

12. Sizce ders içinde yapılan yazma çalışmaları yeterli midir?

13. Yazarlık ve yazma becerileri dersi ile ilgili söylemek istediğiniz başka bir şey var mı?